Bijlage IV: Toelichting kleurscores Oranje en Rood bij Monitor 2026-II

Hieronder staan de prestaties die Oranje of Rood scoren op de inhoud en/of de financiën. Prestaties die op beide onderdelen Groene kleurscores zijn dus niet opgenomen.

Toelichting inhoudelijke kleurscores
• Groen: acties worden conform de begroting uitgevoerd. Er zijn geen bijzonderheden (in principe geen toelichting)
• Oranje: één of enkele acties worden niet conform de begroting uitgevoerd en/of er is een bijzonderheid (altijd toelichting).
• Rood: geen enkele actie wordt conform de begroting uitgevoerd en/of er is een majeure bijzonderheid (altijd toelichting)

Toelichting financiële kleurscore
• Groen: bestedingen volgen het begrotingsritme (in principe geen toelichting). Een versnelling bij prestaties met dekking uit de KvO of NNN-reserves (met een GS begrotingswijziging) blijft groen scoren, maar wordt altijd toegelicht
• Oranje: verwachte onderbesteding > 25% van het beschikbare jaarbudget, ook bij prestaties met dekking uit de KvO- of NNN reserves.
• Rood: verwachte overbesteding bij reguliere budgetten. Bij prestaties met dekking uit de KvO- of NNN-reserves wordt een rode kleurscore gegeven als door overbesteding in het lopende jaar de totale programmabegroting wordt overschreden of overschreden dreigt te worden (altijd toelichting).

Naam	Acties 2026	Inhoudelijke kleurscore	Inhoudelijke toelichting	Financiële kleurscore	Financiële toelichting
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	Wij leggen de nieuwe Omgevingsvisie en uitvoeringsinstrumenten (zoals de Omgevingsverordening en Catalogus Gebiedskenmerken) voor aan Provinciale Staten voor besluitvorming. Wij maken de resterende interne werkprocessen Omgevingswet-proof en sluiten deze aan op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (Implementatie Omgevingswet).	Groen		Oranje	PrognoseOp een budget van € 0,8 miljoen verwachten wij een onderbesteding van € 0,3 miljoen. ToelichtingDe grootste onderbesteding betreft het budget voor de Omgevingswet. Een aantal activiteiten in het kader van de doorontwikkeling van de Omgevingswet loopt door in 2027. Het gaat onder andere om de inhuur van een projectleider voor de verdere uitwerking van de beleidscyclus onder de Omgevingswet in combinatie met Sturen in Samenhang, de opzet van een gezamenlijk handelingskader Gezondheid voor VTH, opleiding, training en communicatie en ondersteuning van gemeenten en omgevingsdiensten. Bij de jaarrekening zullen we hiervoor een resultaatbestemming voorstellen.

1.3.3 Investeren in de woningmarkt	Wij ondersteunen het netwerk Wonen, zoals de Woonkeuken, met bijeenkomsten, onderzoek, monitoring en evaluatie. Wij ondersteunen partijen met kennis en/of capaciteit via de Bouwbrigade bij het realiseren van de opgaven op de woningmarkt. Wij ondersteunen de gemeenten bij het uitvoeren van de regionale woonzorgvisies waaronder het aanstellen van doorstroomcoaches. Wij ondersteunen projecten die in aanmerking komen voor de woonfaciliteit en werken indien nodig en gewenst maatwerkafspraken uit. Wij voeren onze subsidieregeling voor Versnelling Woningbouw uit. Wij voeren onze subsidieregeling Zorggeschikte, geclusterde en nultredenwoningen uit.	Oranje	Herbestemming middelen woonfaciliteit (actie 4)In de Monitor 2026-I is aangekondigd dat de woonfaciliteit zou worden geëvalueerd, omdat feitelijke inzet naar verwachting niet nodig zou zijn. Uit deze evaluatie is gebleken dat de beschikbare middelen gedurende deze coalitieperiode niet worden besteed. Provinciale Staten hebben inmiddels ingestemd met de herbestemming van deze middelen voor het ophogen van de subsidieregeling Langer Zelfstandig Wonen. De herbestemming draagt bij aan de versnelde realisatie van betaalbare woningen voor met name de doelgroep ouderen en daarmee aan de doorstroming op de woningmarkt.	Oranje	PrognoseOp een budget van € 35,3 miljoen verwachten wij een onderbesteding van € 12,5 miljoen. ToelichtingOnder deze prestatie vallen de coalitiemiddelen voor investeren in de woningmarkt. Het gaat dan om de netwerkaanpak, bouwbrigade en 'een huis voor iedereen'. Deze onderdelen lopen op schema en worden naar verwachting dit jaar en volgend jaar volledig besteed. Daarnaast is een groot deel van de beschikbaar gestelde middelen omgezet in een subsidieregeling voor 'versnellen woningbouw' en 'langer zelfstandig wonen'. De laatste regeling is overvraagd. Voor de regeling 'versnellen woningbouw' zijn verschillende aanvragen nog in voorbereiding. Naar verwachting worden deze in 2027 beschikt en betaald. De regeling loopt door en er worden nog nieuwe aanvragen verwacht. Daarom zijn de middelen in 2026 niet volledig nodig en schuiven we deze door naar 2027. GS begrotingswijzigingOp basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 1.3.3 een budget van € 4,4 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2026 naar 2027. Reserve Verstrekte SubsidiesOnder prestatie 1.3.3 zijn vier meerjarige subsidies van ieder € 2 miljoen verstrekt. Vanwege het subsidieregime voor subsidies boven € 1,5 miljoen worden de lasten toegerekend aan de jaren waarin de activiteiten plaatsvinden. Daarom stellen we bij kerntaak 'overhead, financiering en dekkingsmiddelen' voor om € 8 miljoen over te hevelen van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel naar de Reserve verstrekte subsidies. Hieronder verlagen we het budget voor 2026 met hetzelfde bedrag. PS begrotingswijzigingWe stellen voor om de lasten voor prestatie 1.3.3 in 2026 met € 8 miljoen te verlagen en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen en dit bedrag over te hevelen naar de Reserve Verstrekte subsidies. Voor de jaren 2026-2030 stellen we voor om de volgende onttrekkingen te doen aan de Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de begroting van prestatie 1.3.3; 2026 € 0,2 miljoen, 2027 € 1,8 miljoen, 2028 € 2,2 miljoen, 2029 € 3,5 miljoen en 2030 € 0,2 miljoen.

1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	Wij voeren vanuit het Regionaal Waterprogramma (RWP) de klimaatadaptieve acties uit de uitvoeringsagenda uit (zie prestatie 1.2.1). Wij brengen samen met partners de gevolgen in beeld van de in 2025 gehouden bovenregionale stresstesten en organiseren daar risicodialogen over. Wij zetten de gezamenlijke subsidieregeling voort binnen het programma Natuur voor Elkaar (zie prestatie 3.2.2). Wij werken samen met de werkregio's Fluvius, Rivus, Twents Waternet en Samenwerking Noordelijke Vechtstromen aan de uitvoering van een klimaatadaptieve regio.	Groen		Oranje	PrognoseOp een budget, aan de lastenkant, van € 2,2 miljoen verwachten wij een onderbesteding van € 1,0 miljoen. Hiermee verband houdend verwachten we ook een lagere onttrekking aan de specifieke uitkering 'klimaatadaptatie' van € 0,6 miljoen. Toelichting Specifieke uitkering Tijdelijk Impulsregeling KlimaatadaptatieHet doel van deze tijdelijke regeling is om decentrale overheden in staat te stellen tot het versneld uitvoeren van kosteneffectieve maatregelen en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte of overstromingen in hun werkregio. De voortgang blijft achter bij de planning. Voor een aantal projecten is nog afstemming nodig met het Rijk voordat gemeenten hun subsidieaanvraag kunnen indienen. Om ervoor te zorgen dat beschikbare subsidies zoveel mogelijk worden benut, houden we zicht op de aanvragen die nog moeten worden ingediend. Zodra er duidelijkheid is over de projecten, informeren we de gemeenten over de subsidies die zij nog kunnen aanvragen. GS begrotingswijzigingWij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 1.4.1 in 2026 budgettair neutraal te verlagen met € 0,6 miljoen. Subsidieregeling klimaatadaptatiemaatregelen (UBS 2.11)Het aantal subsidieaanvragen blijft in 2026 achter bij de verwachting. Hierdoor wordt € 0,2 miljoen van het beschikbare budget dit jaar niet benut. Omdat we verwachten dat er in 2027 nog aanvragen worden ingediend, schuiven we dit bedrag door naar 2027. GS begrotingswijziging Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 1.4.1 een budget van € 0,2 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2026 naar 2027. Investeringsimpulsgelden Natuurinclusief, Circulair en Klimaatadaptatie (NCK)Op 4 juni 2025 heeft u ingestemd met het Statenvoorstel "Investeringsimpulscoalitieakkoord afwegingskader NCK". Het doel van deze investeringsimpuls is om meer impact te maken op de drie thema's natuurinclusie, circulariteit en klimaatadaptatie. Om dit doel te bereiken hebben we besloten om budget beschikbaar te stellen voor het project Pollinature LIFE en Interreg Grensvenen. Met Pollinature LIFE wordt ingezet op het herstel van leefgebieden voor bestuivers en het versterken van biodiversiteit. Interreg Grensvenen draagt bij aan natuurherstel en een klimaatbestendiger landschap. Daarmee ondersteunen beide projecten de doelstellingen van de investeringsimpuls op het gebied van natuurinclusiviteit en klimaatadaptatie. PS begrotingswijzigingWij stellen u voor om binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel € 0,3 miljoen over te hevelen van prestatie 141 naar prestatie 316. En daarnaast om € 0,6 miljoen over te hevelen vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel prestatie 141 naar de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland ten behoeve van prestatie 351. Deze mutaties vinden plaats onder "Overhead, Financiering en Dekkingsmiddelen".

1.4.5 Versterken corridor Zwolle-Twente-Munster	Wij faciliteren en stimuleren regionale samenwerking onder de noemer Corridor Zwolle-Twente-Münster, gericht op de volgende vier thema's. 1. Stad en Economie2. Mobiliteit en Netwerken3. Bodem en Water4. Grensregio's Wij bouwen samen met onze strategische partners een sterker netwerk, we stemmen af met andere programma's en we organiseren jaarlijkse grensoverschrijdende bijeenkomsten over de vier genoemde thema's en negen gezamenlijk vastgestelde kansen.	Groen		Oranje	PrognoseOp een budget van € 0,14 miljoen verwachten wij een onderbesteding van € 0,11 miljoen. Corridor Zwolle-Twente-Munster (KVO)Binnen de corridor Z-T-M werken we dit jaar aan het vernieuwen en versterken van het gezamenlijke verhaal over de corridor Zwolle-Twente-Münster. Eind 2025 zijn hierover bestuurlijke afspraken gemaakt. We stemmen dit af met Communicatie, Lobby en Spoor en met het onderzoek naar verstedelijking rond de ZTM-corridor en de Nedersaksenlijn. Op korte termijn zetten we ongeveer € 30.000 in voor externe ondersteuning. Hiermee werken we het gezamenlijke verhaal en de strategie verder uit. Dit is naar verwachting in het najaar klaar. Daarna volgt een nieuw bestuurlijk overleg, zodra de nieuwe wethouders zijn benoemd. Het resterende bedrag van € 110.000 schuiven we door naar 2027. Dit budget is vooral nodig voor de vervolgstappen. Eerst bespreken we het gezamenlijke verhaal in het bestuurlijk overleg. Daarna kunnen afspraken worden gemaakt over de verdere samenwerking, de benodigde inzet en de gezamenlijke lobby richting het Rijk en de Europese Unie. GS begrotingswijzigingOp basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 1.4.5 een budget van € 0,11 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2026 naar 2027.
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	Wij actualiseren de Nota Grondbeleid 2022, opdat we beschikken over een actueel en adequaat grondbeleid, waarin doelen, opgaven en ons instrumentarium zijn vastgelegd. Dit om voor de doelen en projecten van de provincie in te zetten, met de juiste instrumenten voor de verschillende opgaven. Wij kopen, verkopen en beheren gronden en opstallen ten behoeve van provinciale doelen en projecten, binnen de kaders van de Nota Grondbeleid. Wij beheren het Anticiperend Grondfonds (AGF) en het Revolving Fund (RF). Wij informeren u met de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) bij de jaarrekening over de ontwikkelingen in ons grondeigendom.	Oranje	Actie vier is niet gehaald. De Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) wordt toegevoegd aan de geactualiseerde nota grondbeleid.	Oranje	De baten en lasten op deze prestatie hebben betrekking op vijf onderdelen: Overtollig bezit Tijdelijk beheer Grond voor Grond Anticiperend grondfonds Tankstations Het saldo van de lasten en baten wordt, met uitzondering van de tankstations, verrekend met de Algemene Reserve Grondzaken (ARG). Het deel Grond voor Grond dient ter dekking van de kosten voor de Ontwikkelopgave. De uitvoeringskosten van het beheer en de grondtransacties zijn € 0,8 miljoen hoger dan geraamd. Hier staat tegenover dat de opbrengsten, met name door grondverkopen bij overtollig bezit, € 2,5 miljoen hoger zijn dan verwacht. Voor de afzonderlijke onderdelen geldt dat er voordelen ten opzichte van de begroting worden verwacht bij tijdelijk beheer (€ 0,4 miljoen), de tankstations (€ 0,1 miljoen), het Anticiperend grondfonds (€ 0,6 miljoen) en afstoten overtollig bezit (€ 1,0 miljoen). Bij Grond voor Grond (€ 0,4 miljoen) wordt een nadeel verwacht. Voorstel voor begrotingswijziging (PS) Wij stellen u voor de begrote lasten en baten op prestatie 1.5.1 in 2026 te verhogen met respectievelijk € 780.000 en € 2.450.000. Het saldo van deze mutatie ter grootte van € 1.670.000 komt voor € 146.000 ten bate van het saldo van deze Monitor. Het resterende saldo van € 1,5 miljoen wordt conform bestaand beleid toegevoegd aan de Algemene reserve grondzaken.

2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	Wij ontwikkelen samen met gemeenten, GGD en andere partners provinciaal milieubeleid waarbij de gezondheid van inwoners centraal staat en verankeren dit in de Provinciale omgevingsvisie. We geven hiermee uitvoering aan de door ons vastgestelde Milieunota. Wij bevorderen een gezonde leefomgeving door projecten en activiteiten te initiëren en te ondersteunen. Die zijn onder andere gericht op meer bewustzijn, betrokkenheid en gedrag van inwoners op de thema's lucht, geluid en (zwerf)afval. We zetten in op kennisdeling en kennisontwikkeling door bijeenkomsten te organiseren voor en met diverse partners als GGD en gemeenten. Wij werken samen met andere provincies aan (inter)nationale en interprovinciale beleid- en kennistrajecten. Wij voeren de wettelijke coördinatietaak uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Wij stellen het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving voor 31 december vast. Daarbij zetten we ook in op het toekomstbestendig maken van ons vergunning-, toezicht- en handhavingsbeleid (VTH-beleid) en de uitvoering daarvan op complexe dossiers als zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en circulaire	Groen		Oranje	Vooraankondiging resultaatbestemmingen: Budget monitoring vliegtuiglawaai:Onze activiteiten gericht op beperking van het vliegtuiglawaai stemmen we af op de nationale besluitvorming over (her)verdeling van het luchtruim en de luchthaven Lelystad. Afhankelijk hiervan ligt de vraag voor of wij nabij Zwolle nog een meetpost inrichten om hinder te monitoren. Dat laatste, het inrichten van een meetpost, zal niet gerealiseerd worden in 2026, daarom zullen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voorleggen. Wij verwachten het totale budget van € 50.000 niet te besteden in 2026. Budget Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en Milieuverkenning:In mei 2023 hebben wij een besluit (GS nota 2023-011160) genomen over het vervolg en de provinciale rol in de samenwerking en kennisuitwisseling tussen overheden en werkvelden bij de aanpak van risicovolle (chemische) en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in Overijssel. Wij hebben daarbij besloten om een voortrekkersrol in te nemen. Hierover bent u in mei 2023 per brief geïnformeerd (kenmerk D2023-04-010541, 16 mei 2023). Om aan onze wettelijke taken en onze zorgplicht, om het milieu t beschermen, te voldoen, maken we gebruik van bestaande kennisnetwerken. Bij de Perspectiefnota 2027 is hiervoor aanvullend €175.000 beschikbaar gesteld voor verder onderzoek door betrokken Omgevingsdiensten naar het stoppen van het gebruik van PFAS en andere ZZS. Daarnaast is voor het verdiepende onderzoek naar de kwaliteit van het milieu in Overijssel en gevolgen voor de gezondheid bij de Perspectiefnota 2027 eenmalig € 150.000 (waarvan € 75.000 in 2026) beschikbaar gesteld. Voor deze twee onderwerpen zijn wij gestart met de voorbereiding. Wij verwachten echter dat de budgetten niet tot besteding zullen komen in 2026. Wij zullen u bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voorleggen van € 250.000.
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	Wij voeren de tweede fase (grondwatersanering) van de Blekerijweg, IJsselmuiden uit. Wij beheersen bestaande spoedeisende bodemsaneringen. Wij monitoren conform het programma 2026 Bureau Asbestbodem Sanering. Wij stellen samen met de zeven gemeenten het programma 2027 Bureau Asbest bodemsanering vast. Wij voeren de maatregelen uit die voortvloeien uit de toegekende specifieke uitkering bodemsanering.	Oranje	Actie 1: de voorbereidende werkzaamheden zijn vertraagd door een langlopende discussie met het WDOD over de te behalen kwaliteit van het oppervlaktewater en de daarmee samenhangende onderzoeken. Het aanbestedingstraject is opgestart en de gunning is voorzien eind 2026.	Groen	Bij diverse bodemsaneringsprojecten is sprake van een langere doorlooptijd dan bij het opstellen van de begroting werd verwacht. Door vertraging in de voortgang en uitvoering kunnen niet alle geplande werkzaamheden in 2026 worden gerealiseerd. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 2.2.1 met betrekking tot verschillende specifieke uitkeringen in 2026 budgettair neutraal te verlagen met € 1,3 miljoen. In 2026 zijn opnieuw met succes aanvragen voor een specifieke uitkering (SPUK) bij het Rijk ingediend en toegekend. Hierdoor kan de inzet van de reserve bodemsanering worden beperkt, waarmee de beschikbare middelen binnen deze reserve voor toekomstige jaren behouden blijven voor toekomstige opgaven en risico's. Wij hebben besloten om de onttrekking aan SPUK E113 in 2027/2028/2029/2030 te verhogen met respectievelijk € 4,2 miljoen/ € 2,6 miljoen/ € 0,2 miljoen/ € 1,2 miljoen en tegelijkertijd stellen wij voor om de onttrekking aan de reserve bodemsanering in die jaren met hetzelfde bedrag te verlagen.

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	Wij ondersteunen de verdere ontwikkeling van duurzame energiebronnen. Wij concretiseren wat Small Modular Reactors (SMRs) en andere nieuwe duurzame energiebronnen na 2030 voor Overijssel kunnen gaan betekenen. Wij voeren een ruimtelijke verkenning uit naar SMRs. Wij leveren elke 2 jaar een provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) op. Het pMIEK bevat de prioritaire energie-infraprojecten voor de middellange termijn en is input voor de investeringsplannen van de netbeheerders. In 2026 werken wij aan de totstandkoming van het pMIEK dat in 2027 wordt vastgesteld. Wij werken samen met medeoverheden en netbeheerders als onderdeel van de uitvoeringsagenda van onze energievisie aan het sneller bouwen van uitbreidingen van het energienetwerk en het beter benutten van het bestaande en nieuwe energienetwerk (bijvoorbeeld door het helpen realiseren van Smart Energy Hubs). Wij zetten in op aansluiting op het landelijke transportnetwerk voor waterstof. Wij werken aan voldoende publieke realisatiekracht voor warmtenetten. Wij ondersteunen bedrijven op diverse manieren bij het verduurzamen: grote industrie met uitvoering van hun transitieplannen, wij jagen een collectieve	Oranje	Actie 3: de oprichting van het Warmtebedrijf Drenthe Overijssel is vertraagd. Zie Statenbrief Update oprichting Warmtebedrijf Drenthe Overijssel (PS26-000390).	Oranje	Meicirculaire: Stimuleringsprogramma Energiehubs €790.000Deze middelen worden door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) verstrekt in het kader van het Stimuleringsprogramma Energiehubs waarbinnen het Rijk, netbeheerders, regionale ontwikkelingsmaatschappijen en decentrale overheden samenwerken om de ontwikkeling van energiehubs te bevorderen. Overijssel ontvangt een bedrag van €790.000. Wij stellen u voor om deze middelen toe te voegen aan de jaarschijf 2028 van prestatie 2.3.1. Septembercirculaire: aframen structurele middelen RES Zwolle en Hengelo Vanaf 2024 is er een structurele bijdrage aan het provinciefonds toegevoegd. Deze middelen werden vervolgens doorbeschikt naar de gemeenten Zwolle en Hengelo. Van het beschikbare budget wordt vanaf 2026 voor een bedrag van € 856.000 van het provinciefonds naar het gemeentefonds overgeheveld. Aanleiding is dat de gemeenten Zwolle en Hengelo nu, in plaats van de provincie Overijssel, kashouder zijn van respectievelijk de RES-regio West-Overijssel en Twente, en hierdoor rechtstreeks de middelen ontvangen in plaats van via de Provincie. Wij stellen u voor om de structurele lasten van prestatie 2.3.1 vanaf 2026 te verlagen met een bedrag van € 856.000; voor 2027 en verder bedraagt dit € 888.000 structureel omdat deze RES-taak volledig komt te vervallen. Voor 2026 zullen we in goed overleg met de gemeenten Zwolle en Hengelo een oplossing moeten zoeken, omdat de subsidie reeds verstrekt is. Groene en blauwe diensten De subsidieverlening voor de Groene en blauwe diensten is in voorbereiding. Op zijn vroegst kan de regeling in december 2026 worden opengesteld. Het is denkbaar dat de subsidieverlening alsnog in 2027 zal plaatsvinden en niet in 2026. Wij kondigen in verband met een wijziging van aanlevertermijnen voor nieuwe regelingen via BIJ12 bij de Europese Commissie een potentiële onderuitputting aan van €789.000. Wij zullen hier eventueel een resultaatbestemming voor aanvragen bij de jaarrekening 2026. Karakter van UKVO-budget ten behoeve van de CDOKE (bemensing en capaciteit)

	aanpak op bedrijventerreinen aan en kleine MKB-ers ondersteunen wij bij het concreet starten van de verduurzaming van hun pand. Wij ondersteunen gemeenten met kennis en kunde. Wij stimuleren natuurvriendelijk isoleren. Wij stimuleren de industrialisatie en opschaling van verduurzaming van woningen. De provincie streeft naar 50% lokaal eigendom. Daarom helpen wij energiecoöperaties om hun realisatiekracht te vergroten, bijvoorbeeld met het aanbieden van passende financiering. Wij organiseren maandelijks twee werkplaatsen.			De rijkssystematiek voor de bekostiging van bemensing en capaciteit voor klimaat- en energiebeleid is gewijzigd. In plaats van een specifieke uitkering ontvangen de provincies nu incidentele algemene middelen, waarmee wij bemensing en capaciteit kunnen bekostigen voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. Daarnaast bevat deze uitkering middelen voor de aanpak van netcongestie. Dit heeft tot gevolg dat er resultaatbestemming moet worden aangevraagd voor de saldi per begrotingsjaar. De middelen kunnen niet vrijvallen omdat wij geen structurele dekking hebben voor de bekostiging van bemensing en capaciteit. Wij stellen u voor te besluiten dat wij de CDOKE middelen verstrekt door het Rijk voortaan kunnen storten in de UKVO met bijbehorende spelregels voor de begrotingssystematiek en de looptijd van deze middelen te bepalen op 2031. Wij stellen u voor budgettair neutraal de begroting 2026 te verlagen met de bestaande CDOKE middelen voor een bedrag van €2,7 miljoen en te storten in een reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Aanpassing van de CDOKE-middelen aan de herziene situatie.De CDOKE-middelen zijn bij de circulaire een op een toegevoegd aan de jaarschijf. Nu de UKVO-systematiek ons ten dienste staat willen wij de verwachte lasten ramen op de jaarschijf 2026. Wij stellen u voor om van de ontstane UKVO-CDOKE-pot een bedrag van €1,5 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2026. Septembercirculaire aanpak netcongestie.In de septembercirculaire heeft het Rijk middelen ter beschikking gesteld voor de aanpak van de netcongestie. Wij stellen u voor om dit budget toe te voegen aan prestatie 2.3.1, de jaarschijven 2027 €695.000; in 2028 697.000; in 2029 €700.000 en in 2030 €705.000. J118 Bedrijfsmatig vastgoed De provincie heeft van het Rijk middelen ontvangen voor het ontzorgen van kleine en micro-ondernemingen bij het verduurzamen van het bedrijfspand en proces en het ontzorgen van ondernemingen op bedrijventerreinen. Wij verwachten een onderuitputting van €1,65 miljoen, met als oorzaak de afhankelijkheid van initiatieven derden en subsidieaanvragen. Wij hebben besloten om zowel de baten als de lasten van de begroting 2026, prestatie 2.3.1

te verlagen met een bedrag van €1,65 miljoen. Dit bedrag vloeit terug naar de specifieke Uitkering J118 ten behoeve van inzet voor hetzelfde doel.
Regionale co-financiering Clean Energy Hubs – € 200.000 incidenteelDe provincie neemt deel aan het landelijke programma Clean Energy Hubs voor een landsdekkend netwerk van distributiepunten voor duurzame energiedragers. De provincie ontvangt uit de SPUK-regeling een bedrag van € 1,3 miljoen en dient een vergelijkbaar bedrag uit eigen middelen bij te leggen. Een deel kan worden gedekt vanuit de programma's logistiek en NEO. Vanuit NEO wordt €200.000 beschikbaar gesteld in 2026.
Wij stellen u voor om in de begroting 2026 een bedrag van €200.000 vanuit prestatie 2.3.1 te storten in de UKVO van prestatie 4.4.1 Logistics Overijssel.
J95 Programma Lokale Warmtetransitie
Wij hebben van het Rijk middelen ontvangen voor het ondersteunen van gemeentes ten behoeve van de warmtetransitie. Wij verwachten een onderuitputting van €65.000, met als oorzaak de afhankelijkheid van samenwerkingspartners. Wij hebben besloten om zowel de baten als de lasten van de begroting 2026, prestatie 2.3.1 te verlagen met een bedrag van €65.000. Dit bedrag vloeit terug naar de Specifieke Uitkering J95 ten behoeve van inzet voor hetzelfde doel.
J86 Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed
Wij hebben van het Rijk middelen ontvangen voor het ontzorgen van kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van gebouwen die zij in eigendom hebben. Wij verwachten op deze middelen een onderuitputting van €290.000, met als oorzaak de afhankelijkheid van initiatieven derden. Wij hebben besloten om zowel de baten als de lasten van de begroting 2026, prestatie 2.3.1 te verlagen met een bedrag van €290.000. Dit bedrag vloeit terug naar de Specifieke Uitkering C86 ten behoeve van inzet voor hetzelfde doel.
Incidentele middelen Programmageld Nieuwe EnergieVoor het onderwerp nieuwe energie hebben wij een 7-tal subsidieregelingen opengesteld. Onder het plafond van deze regelingen zit nog ruimte ter omvang van €1,2 miljoen.Het gaat om de volgende regelingen:UBS 3.3 Energiebesparende maatregelen €230.000UBS 3.6 Lokale energie-initiatieven €0UBS 3.11

					Energiebesparende maatregelen €250.000UBS 3.6 Lokale energie-initiatieven €60UBS 3.11 Kleine mestvergister op boerderijen €430.000 UBS 3.13 Zonne-energieleverende parkeerterreinen Overijssel €95.000UBS .14 Sprinten naar een duurzaam bedrijventerrein €370.000UBS 3.16 Stimuleren energie-innovatie €35.000UBS 9.1 Maatwerkprojecten provinciale opgaven €40.000Deze subsidieplafonds blijven gehandhaafd tot en met het einde van het jaar. Het risico van eventuele onderuitputting accepteren wij. Het gaat om een bedrag van €1,2 miljoen. Voor dit bedrag kondigen wij een onderuitputting aan. Ook lopen wij vertraging op doordat de uitvoering meer tijd vergt waardoor kosten later gemaakt worden; daarnaast zijn we op sommige onderwerpen afhankelijk van samenwerkingspartners en/of Rijksbeleid. Dit gaat om een bedrag van €730.000 vanuit de reserve uKVO. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 2.3.1 in 2026 te verlagen met €0,73 miljoen, het budget voor 2027 te verhogen met dit bedrag; en gelijktijdig de begrote onttrekkingen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te muteren. Aankondiging vrijval bij de jaarrekening 2026 Naar verwachting ontstaat er bij de jaarrekening 2026 een onderuitputting aan van €815.000 die vrij kan vallen naar de algemene middelen aan het einde van het jaar. De oorzaak is dat er in een aantal gevallen alternatieve dekking gevonden is, zowel binnen de eigen begroting als door cofinanciering van samenwerkingspartners en dat daardoor kosten in de praktijk lager uitvallen. MGA25 Kernenergie & kennisinfrastructuur Het uitvoeren van de motie Kernenergie en Kennisinfrastructuur het kost tijd vanwege de complexiteit en het innovatieve karakter van het onderwerp. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 2.3.1 in 2026 te verlagen met €65.000, het budget voor 2027 te verhogen met dit bedrag; en gelijktijdig de begrote onttrekkingen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te muteren.
2.3.4 Uitvoering windbeleid	Wij voeren het vastgesteld windbeleid uit en nemen de regie op de realisatie van de windopgave - door uitvoering te geven aan de programmeringsafspraken. Wij bevorderen de 50% lokaal eigendom van windinitiatieven door ondersteuning van energiecoöperaties en toetsing van het initiatief op een inspanningsverplichting.	Oranje	Alle tijdvakken waarvoor wij programmeringsafspraken hebben gemaakt zijn gesloten. Wij starten voor 1220 GWh (62 windturbines) de projectprocedure. We gaan in overleg met gemeenten over de invulling van de restopgave van 340 GWh. Het sluiten van de anterieure overeenkomst met de aanvragers voor een projectbesluit voor een windpark loopt vertraging op. Dit heeft te maken met het feit dat veel energiecoöperaties nog niet klaar zijn om in te stappen in de project BV. Voordat de AOK is afgesloten beginnen we niet met de projectprocedure. De energiecoöperaties blijken meer tijd nodig te hebben om zich juridisch en financieel klaar te maken voor de projectorganisatie.	Oranje	Vertraging in de uitvoering van de opgave De uitvoering van de opgave loopt vertraging op. Dit komt doordat we werken met het systeem van maximumaantal GWh en het openstellen van gebieden. Deze aanloopfase duurt langer dan voorzien omdat hiertegen grote aantallen verzoeken en bezwaren door aanvragers zijn ingediend. Hierdoor konden we nog niet starten met de projectprocedures. Dit heeft tot gevolg dat de bestedingen voor de projectprocedures later dan voorzien worden gedaan. Wij voorzien in 2026 een onderuitputting van €520.000. Bij de jaarrekening komen wij met een voorstel om het budget voor prestatie 2.3.4 meerjarig aan te passen.

3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). We rapporteren hierover in het VTH-jaarverslag. Wij voeren onze wettelijke coördinatietaak uit met betrekking tot handhaving van de wet- en regelgeving met betrekking tot natuur en	Oranje	Actie 1: de stikstofvergunningverlening is door recente landelijke ontwikkelingen opnieuw volop in beweging. De brief van minister Van Essen van 26 juni kan gevolgen hebben voor vergunningverlening en handhaving. Nagenoeg alle aanvragers van stikstofvergunningen hebben ingestemd met het afwijken van de formele behandeltermijnen. Daardoor kunnen wij aanvragen aanhouden in afwachting van generieke maatregelen van het Rijk. De PAS-meldersproblematiek en de toename van handhavings- en intrekkingsverzoeken vragen daarnaast extra aandacht en inzet. Voor houtopstanden, soortenbescherming en de Natuurschoonwet halen wij de wettelijke termijnen.	Groen	
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	Wij werken aan het opstellen van het ontwerp beheerplan (1.0) voor Wierdense Veld, in samenhang met het projectbesluit. Wij stellen voor drie Natura 2000-gebieden een herzien beheerplan (definitief) vast, en waar van toepassing een MilieuEffectRapport. Wij stellen voor twee Natura 2000-gebieden een herzien beheerplan (ontwerp) vast, en waar van toepassing een MilieuEffectRapport. Wij werken voor vijf Natura 2000-gebieden aan de herziening van het beheerplan in afstemming met het gebied. Wij starten voor vijf Natura 2000-gebieden met de herziening van het beheerplan in afstemming met het gebied. Hiervan is het gezamenlijk feitenonderzoek een onderdeel. Wij nemen de actualisatie van de Natuurdoelanalyses (NDA's) mee bij de herziening van de beheerplannen en betrekken daarbij de adviezen van de Ecologische Autoriteit over de eerste reeks NDA's.	Oranje	Actie 1: het ontwerp-beheerplan voor het Wierdense Veld loopt samen met de uitwerking van een maatregelpakket voor het gebied via het gebiedsproces (Ontwikkelopgave). De verdere uitwerking van het maatregelpakket vindt plaats in 2026 en 2027. Het vaststellen van het ontwerp-beheerplan zal naar verwachting in voorjaar 2028 plaatsvinden. Dit is later dan gemeld in Monitor I 2026 vanwege doorlopende discussie in 2026 met het gebied over mogelijke uit te werken hoofdrichtingen voor maatregelen. Actie 2: wij zullen in 2026 geen beheerplan voor deze drie gebieden (Lonnekermeer, Landgoederen Oldenzaal en Borkeld) vaststellen. De ecologisch-hydrologische uitwerking is gereed, er is nog geen duidelijkheid hoe om te gaan met vrijstellingen van vergunningverlening voor activiteiten en de invulling van stikstofbeleid. Voor Borkeld speelt nog de samenloop met de gebiedsgerichte maatregelen (GGM), die in voorjaar 2027 een gedeeld kennisbeeld moeten opleveren. Voor die tijd zal er geen ontwerp beheerplan Borkeld worden afgerond. Actie 3-5: wij verwachten in 2026 geen andere ontwerp beheerplannen vast te stellen. Er wordt wel gewerkt aan de inhoudelijke voorbereiding voor ca. 10 gebieden. Voor Wierdense Veld en Boetelerveld zijn er inloopavonden geweest.	Oranje	Verlagen incidenteel budget Kwaliteit van Overijssel (KvO): Zoals inhoudelijk toegelicht is een aantal acties vertraagd in de uitvoering, dit heeft ook financiële gevolgen. Naar verwachting zal het incidentele budget dat gedekt wordt uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel niet worden besteed in 2026. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.1.3 in 2026 te verlagen met € 216.000, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. Voorstellen looptijdeinde KvO budget te verlengen naar 2029: Er wordt nu aan de herziening voor circa 10 gebieden gewerkt. De herziening van beheerplannen kost meer tijd dan voorzien. Door vertragingen verschuift een groot deel van deze herzieningen naar de huidige (verlengde) looptijd waarvoor de beheerplannen definitief moeten zijn vastgesteld. Extra inzet verschuift hierdoor ook naar de jaren 2027 t/m 2029. Om dit ook financieel mogelijk te maken is de incidentele financiering nodig voor de uitvoering. Wij stellen u voor om de looptijd van het KvO budget te verlengen van eind 2026 naar eind 2029. Vooraankondiging Resultaatbestemming MER budget: Bij de Perspectiefnota 2025 is incidenteel € 160.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van (eventueel benodigde) MilieuEffectRapport (MER) voor beheerplannen. Deze incidentele middelen zijn momenteel gekoppeld aan de jaren 2026 en 2027. Of er een milieueffectrapportage-procedure nodig is voor de gebieden waar nu aan wordt gewerkt, hangt af van het maatregelpakket dat in deze beheerplannen wordt opgenomen. Voor het opstellen van het ontwerp beheerplan voor Wierdense Veld wordt nu de MER procedure opgestart. Het is echter nog niet duidelijk of de realisatie in 2026 zal plaatsvinden. Mocht het budget niet tot besteding komen dan zullen wij bij het jaarverslag een voorstel voorleggen om de € 160.000 door te schuiven naar 2028 (in 2027 is reeds budget aanwezig voor het opstellen MER).

3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	Wij subsidiëren het agrarisch natuurbeheer volgens het Natuurbeheerplan. Wij actualiseren het Natuurbeheerplan. Wij stimuleren dat de agrarische collectieven beheerpakketten afsluiten voor behoud en inrichting van de leefgebieden voor weidevogels en andere boerenlandvogels. Wij stimuleren dat de agrarische collectieven beheerpakketten afsluiten t.b.v. de opgaven in het landelijk gebied voor water, klimaat en groene en blauwe verbindingen. Wij geven met het Actieplan weide- en akkervogels 2024-2028 verder invulling aan het nationale Aanvalsplan Grutto, onder meer met inzet van de instrumenten uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).	Groen		Oranje	Verwachte lagere besteding / vooraankondiging resultaatbestemming: Als gevolg van hogere Europese Cofinanciering en ontvangen aanvullende rijksmiddelen vanuit de septembercirculaire verwachten wij in 2026 € 1,65 miljoen minder aan eigen provinciaal budget in te zetten voor agrarisch natuurbeheer (ANLB). Voor de (verwachte) lagere realisatie zullen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voorleggen om dit bedrag te reserveren in de Reserve Agrarisch Natuurbeheer. Belangrijkste reden is dat er een verschil zit in de looptijd van de afgegeven beschikkingen agrarisch natuurbeheer (2028) en de Europese cofinanciering binnen het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) periode (2027). Hierdoor ontstaat een onzekerheid voor de EU cofinanciering in 2028 en mogelijk ook 2029. Daarnaast is in IPO verband met het Rijk afgesproken om niet bestede middelen in te zetten voor openstelling bij de uitbreiding van het ANLb voor komende beheerjaren. Rijksbijdrage (mei circulaire provinciefonds) voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer: Provincies ontvangen van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) een bijdrage in de (uitvoerings-) kosten van het Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) en Agrarisch Natuurbeheer (ANB) investeringsmiddelen. 1a. Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb): In de Contourenbrief Agrarisch Natuurbeheer[1] heeft het Kabinet de ambitie uitgesproken om voortvarend te beginnen met een stapsgewijze uitbreiding van ANLb (zie ook paragraaf 3.2.10 van de decembercirculaire 2025). Provincies ontvangen middelen waarmee ze in staat worden gesteld om in de jaren 2026 tot en met 2028 de tarieven te actualiseren en het aantal hectares Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer uit te breiden ten behoeve van de natuur-, water- en klimaatdoelen in het landelijk gebied. Er is hiervoor een totaalbedrag van € 249 miljoen beschikbaar in de periode 2026 tot en met 2028. Het betreft een jaarlijkse bijdrage van € 83 miljoen, hiervan ontvangt Overijssel € 4,1 miljoen in 2026. De bijdrage voor 2027 en 2028 zijn verwerkt in de begroting 2027 en toegevoegd aan de Reserve Agrarisch Natuurbeheer. 1b. ANB investeringsmiddelen: De provincies Fryslân, Noord-Holland en Overijssel ontvangen ieder een bijdrage van € 4 miljoen ten behoeve van investeringen in de uitbreiding van het

Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer.
1c. ANLb-uitvoeringskosten RVO: De provincies ontvangen een bijdrage van in totaal € 4,5 miljoen ten behoeve van ANLbuitvoeringskosten van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De verdeling is gebaseerd op de verdeelsleutel uit de prestatie-overeenkomst 2023-2027 provincies-RVO. De bijdrage voor Overijssel is € 346.500, dit bedrag kan vrijvallen naar Algemene Reserve omdat wij voor de gestegen uitvoeringskosten RvO via de P-nota 2027 extra budget beschikbaar hebben gesteld.

Rijksbijdrage (september circulaire provinciefonds) voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer:
Provincies ontvangen van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) een bijdrage van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) en Agrarisch Natuurbeheer (ANB) investeringsmiddelen (zie ook paragraaf 3.2.1 van de meicirculaire 2026).
1a. ANLb compensatie Eco-regeling: In 2025 is er binnen het Nationaal Strategisch Plan (NSP) van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) € 50 miljoen verschoven van het ANLb naar de Eco-regeling. Het ANLb is een provinciale regeling binnen het GLB. De Eco-regeling is een regeling van het ministerie van LVVN binnen het GLB. De provincies worden in 2026 met een totaalbedrag van € 50 miljoen gecompenseerd voor deze budgetschuif. De verdeelsleutel is gebaseerd op de toegewezen overhevelingsgelden per provincie per beheerjaar van het ANLb in het NSP GLB. Het Overijssels aandeel hierin in € 4,3 miljoen voor 2026.
1c. ANB uitvoeringscapaciteit: Conform Contourenbrief Agrarisch Natuurbeheer[1] van kabinet-Schoof wordt met agrarisch natuurbeheer ook ingezet op het versterken van de provincies en BIJ12. Hiertoe stelt het ministerie van LVVN vanuit het ANB-programma in totaal € 5,6 miljoen beschikbaar voor ondersteuning van de uitvoerende organisaties, waaronder de provincies en BIJ12. Het betreft een bijdrage van € 2,8 miljoen in zowel 2026 als 2027. Met deze middelen worden provincies in staat gesteld hun organisatiestructuur te versterken zodat zij de stapsgewijze uitbreiding van het ANB kunnen voorbereiden en het

versterken van het stelsel kunnen ondersteunen. De verdeelsleutel is vastgesteld in de Ambtelijke Adviescommissie (AAC) van 12 mei 2026 van het Interprovinciaal Overleg (IPO). Het Overijssel is € 188.511 voor de jaren 2026 en 2027 (totaal € 0,377 miljoen).
1d. ANB grondfaciliteit: In 2025 heeft het kabinet in het startpakket Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel (MCEN) € 200 miljoen per jaar aan structurele middelen toegekend voor de uitbreiding van het ANB[1]. Het ANB bevat een instrumentenmix die agrarische ondernemers in staat stelt een vrijwillige bijdrage te leveren aan de doelen voor natuur, water en klimaat, op een manier die past bij hun bedrijfsvoering en een bijdrage levert aan hun verdienvermogen. De middelen voor de grondfaciliteit maken deel uit van het startpakket. Hiervoor is in 2026 een bijdrage van € 1,9 miljoen beschikbaar. De middelen kunnen worden ingezet voor proceskosten in verband met verkaveling en afwaardering van provinciale gronden voor de provincies Noord-Holland en Overijssel. Beide provincies ontvangen een bijdrage van € 940.000 (€ 0,94 miljoen).
1e. Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb): In de Contourenbrief Agrarisch Natuurbeheer heeft het Kabinet de ambitie uitgesproken om voortvarend te beginnen met een stapsgewijze uitbreiding van ANLb (zie ook paragraaf 3.2.1a van de meicirculaire 2026). In de Uitwerking Contouren Agrarisch Natuurbeheer[1] van Kabinet-Schoof wordt in 2027 het aantal hectares ANLb uitgebreid met 15.000 ha. Het kabinet-Jetten verhoogt deze uitbreiding met 5.000 ha naar 20.000 ha in 2027. Er is in totaal € 60,2 miljoen beschikbaar. In zowel 2027 als 2028 is de bijdrage € 30,1 miljoen. De verdeling is gebaseerd op de relatieve omvang van de grutto kerngebieden (45%), de overgangsgebieden rondom stikstofgevoelige Natura2000 gebieden (45%) en de verbetering van de habitat voor akkervogels voor de akkervogelprovincies (10%). Het Overijssel aandeel voor 2027 en 2028 is jaarlijks € 1,57 miljoen (totaal € 3,14 miljoen).
PS begrotingswijziging - toevoeging ontvangen middelen 2026 aan Reserve Agrarisch Natuurbeheer:
Meicirculaire: Onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen stellen wij voor om de ontvangen decentralisatie-uitkeringen, ad € 4,1 miljoen en € 4 miljoen, toe te voegen aan de Reserve Agrarisch natuurbeheer en te koppelen aan prestatie 3.1.5.
Septembercirculaire: Onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen stellen wij voor om de ontvangen decentralisatie-uitkeringen, ad € 4,3 miljoen, € 0,377 miljoen, € 0,94 miljoen en € 3,14 miljoen, toe te voegen aan de Reserve Agrarisch natuurbeheer en te koppelen aan prestatie 3.1.5.

3.2.1 Beheer landschap	Wij zorgen voor structurele basisondersteuning van vrijwilligers in natuur en landschap, onder andere door relevante cursussen en opleidingen, borging van veilig werken en door de onderlinge samenwerking tussen de organisaties die groene vrijwilligers ondersteunen te vergroten. Wij ondersteunen met partners het vrijwilligerswerk in de natuur en geven - samen met de beleidsthema's sociale kwaliteit, cultuur, cultureel erfgoed en mobiliteit - uitvoering aan de motie Vrijwilligers cruciaal voor Overijssel. Wij blijven initiatieven voor streekeigen landschapsbeheer voor een periode van minimaal 5 jaar ondersteunen. We ondersteunen nieuwe kleinschalige initiatieven voor (streekeigen) landschapsbeheer. We ondersteunen aanleg en herstel van landschapselementen rond de N2000 gebieden. We werken een voorstel uit voor een cascobeleid voor het landschap.	Oranje	Actie 6: voor een zorgvuldige en duurzame beleidsontwikkeling is meer voorbereidingstijd nodig dan eerder voorzien. De verdere uitwerking vraagt om afstemming met betrokken partners en een goede aansluiting op bestaande beleidskaders.	Oranje	GS begrotingswijziging Kwaliteit van Overijssel budget Groen-Blauwe diensten: Naar aanleiding van de motie "Breed gedragen ambities 2026" heeft u in 2026 € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor het verlengen van contracten Groen-Blauwe Diensten. Dit bedrag is toegevoegd aan de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel met een looptijdeinde van eind 2027. Als toelichting is in het voorstel cq besluit opgenomen: "De landschapsfondsen zijn een effectief instrument om het landschap in Overijssel te behouden en te versterken. Structurele financiering is noodzakelijk om de opgebouwde resultaten voort te zetten en nieuwe initiatieven mogelijk te maken. De afweging gebeurt bij de P-nota 2027. Ter overbrugging van de periode tot vaststelling van de P-nota 2027 wordt een bedrag van € 1 miljoen beschikbaar gesteld, bedoeld voor het kunnen verlengen van aflopende contracten. Daarmee wordt tevens voorkomen dat het nu brede draagvlak voor groenblauwe diensten (deels) verdwijnt". Het is nog onduidelijk of deze overbruggingsbijdrage van € 1 miljoen dit jaar beschikt kan worden. Op dit moment loopt een juridisch onderzoek over de mogelijkheden om de middelen rechtmatig te kunnen verlenen, daarnaast is de doorlooptijd voor het toetsen op rechtmatigheid uitgebreid. Verlening zal naar verwachting met de te doorlopen stappen niet lukken voor het eind van het jaar, daarom hebben wij besloten om de middelen door te schuiven naar 2027. We hebben nauw contact met de betreffende stichtingen, zodat met het openstellen van de regeling aanvragen snel worden gedaan en snel worden behandeld. Daarnaast ter info (naar aanleiding over de wens over structurele financiering): via de begroting 2027 heeft u een structureel bedrag van € 2 miljoen beschikbaar gesteld. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.2.1, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, in 2026 te verlagen met € 1 miljoen, en tegelijkertijd het budget en de onttrekking aan de reserve in 2027 met hetzelfde bedrag te verhogen. Vooraankondiging resultaatbestemming incidenteel budget casco beleid landschap:Bij de Perspectiefnota 2025 is € 150.000 budget beschikbaar gesteld voor het opstellen van een

3.3.4 Faunabeheer	Wij verlenen een meerjarensubsidie 2025-2029 aan de Faunabeheereenheid (FBE) om uitvoering te geven aan het faunabeheerplan. Wij verlenen subsidie(s) aan de FBE voor het laten uitvoeren van onderzoeken naar in het wild levende dieren waar faunabeheer nodig is en naar de invloed van faunabeheer op natuurwaarden. Wij betalen tegemoetkomingen in faunaschade conform beleidsregels. Wij adviseren veehouders over en verstrekken subsidie voor preventieve maatregelen om vee te beschermen tegen wolven. Wij monitoren faunaschade en populaties van wilde dieren met het oog op een goede balans tussen natuurwaarden, verkeersveiligheid en economische belangen. Wij actualiseren indien nodig het faunabeleid, in overleg met de FBE en de stakeholders in het faunabeheer.	Groen		Rood	Verwachte overschrijding budget faunaschade Ook in 2026 verwachten wij een overschrijding op het budget faunaschade. Op basis van de laatste verwachting (o.a. prognose BIJ12) verwachten wij een overschrijding van circa € 0,65 miljoen op het budget. Belangrijkste redenen voor de stijging van de totale kosten: in lijn met voorgaande jaren verwachten wij een verdere stijging en aanvragen voor vergoeding; stijgende taxatiekosten voor het beoordelen van de schade; vergoedingsbedragen door schade (afhankelijk van het gewastype) zijn gestegen; tegemoetkoming faunaschade (o.b.v. jurisprudentie) op percelen in NNN gebieden. Tot slot: wij zien een daling van het aantal ganzen maar nog niet het gewenste aantal ganzen om een daling ook terug te zien in de schade uitkeringen. Lagere bestedingen Investeringsbudget Kwaliteit van Overijssel faunabeheer: Provinciale Staten hebben begin 2025 besloten - in het kader van het provinciale coalitieakkoord ‘Schouder aan Schouder’ - € 2 miljoen beschikbaar te stellen voor extra investeringen in faunabeheer. Van dit investeringsbedrag is tot en met 2025 € 1,195 miljoen gerealiseerd voor maatregelen uit het investeringsvoorstel. In de begroting 2026 hebben wij een investeringsbedrag opgenomen van € 0,23 miljoen. De financiële realisatie van de maatregelen die in 2026 is voorzien zal naar verwachting in 2027 worden gerealiseerd. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.3.4 een budget van € 0,2 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2026 naar 2027. Rijksmiddelen provinciefonds (septembercirculaire) voor Landelijke Aanpak Wolven: Het ministerie van LVVN stelt in 2026 in totaal € 3,2 miljoen beschikbaar voor de Landelijke Aanpak Wolven (zie ook paragraaf 3.2.3 van de septembercirculaire 2025). De middelen zijn beschikbaar gesteld ten behoeve van het beheer en ontwikkeling van het Landelijke Informatiepunt Wolf (LIW), Landelijk Initiatief Veebescherming (LIV), de bekostiging van een provinciale projectleider en de ontwikkeling van het Landelijk Deskundigenteam Wolven (LDW). De provincie Drenthe ontvangt een bijdrage van € 1,3 miljoen ten behoeve van een drietal veebeschermingsinitiatieven. De resterende middelen worden verdeeld op basis van de verdeelsleutel natuur die provincies hanteren. Wij stellen u voor om een bedrag van € 186.053 middels begrotingswijziging toe te voegen aan de jaarschijf 2027 van prestatie 3.3.4 van de begroting 2027. Deze wijziging hebben wij verwerkt onder de kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	Wij werken de Overijsselse Landbouwvisie op onderdelen verder uit in beleid en concretisering van uitvoeringsinstrumenten om zo de omschakeling naar een duurzame en toekomstbestendige bedrijfsvoering te bevorderen. Wij stellen diverse regelingen open die onderdeel uitmaken van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Wij doen beleidsondersteunend onderzoek in relatie tot provinciale landbouwopgaven en praktijken. Een voorbeeld is onderzoek naar de implementatie van doelsturing. Wij volgen relevante nationale, Europese en mondiale ontwikkelingen. Voorbeelden zijn de nationale aanpak van het agrarisch natuurbeheer en Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2028-2034. Waar mogelijk leveren we een bijdrage aan nationale en internationale beleidsontwikkeling.	Groen		Oranje	In 2026 verwachten wij dat circa € 150.000 van het beschikbare budget niet tot besteding zal komen. Grootste deel van de onderbesteding heeft betrekking op het meerjarig project biologisch bodembeheer (zie vooraankondiging), het andere deel van de onderbesteding wordt veroorzaakt doordat beleidsondersteuning en onderzoek zijn vertraagd of op een andere wijze gefinancierd. Vooraankondiging bestedingen gezamenlijk project Biologisch Bodembeheer: Vanuit het budget onder prestatie 3.4.1 hebben wij het onderzoeksproject Biologisch Bodembeheer van graslanden opgestart. Samen met de provincies Gelderland en Drenthe is hiervoor langjarig onderzoek opgezet tot en met 2028. In 2025 hebben wij bijdrages ontvangen van de provincies Gelderland en Drenthe. Deze bijdragen willen wij bestemmen voor de verdere uitvoering in 2027 en 2028. Naar verwachting is dit circa € 110.000. Voor dit bedrag zullen wij een voorstel voor resultaatbestemming voorleggen.
3.4.3 Landbouwstructuurverstekking	Wij ronden de uitgevoerde landinrichtingsprojecten Blokzijl-Vollenhove en Staphorst administratief af. Wij ondersteunen de lopende vrijwillige planmatige kavelruilprojecten via subsidie en het Revolving Fund.	Groen		Oranje	Actualisatie budget landinrichtingsproject / vrijwillige kavelruil: De administratieve afronding van de landinrichtingsprojecten zal naar verwachting eind 2026 gerealiseerd zijn. Op basis van de laatste verwachting zal een circa € 150.000 van het landinrichtingsbudget (wettelijke verkaveling) niet tot besteding komen in 2026. Daarnaast is begin 2026 de laatste aanvullende subsidie van € 50.000 verleend voor de vrijwillige kavelruil. Per saldo verwachten wij dat € 100.000 niet tot besteding zal komen. Op basis van de spelregels van de Uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om in 2026 onder prestatie 3.4.3 het budget te verlagen met € 100.000. Verwacht resultaat Revolving Fund 2026: Financieel uitgangspunt van het Revolving Fund (RF) is dat dit een meerjarig budgettair neutraal resultaat oplevert voor de provincie. Het resultaat over de jaren kan echter wel fluctueren. Zo is in de afgelopen jaren (2014-2025) een positief resultaat gerealiseerd van € 1,06 miljoen. Op basis van aan- en verkopen en herwaardering van RF zal in 2026 een verwacht positief resultaat gerealiseerd worden van € 0,75 miljoen. Dit positieve resultaat zal onderdeel zijn van het jaarrekeningresultaat.

3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	Wij hebben voor 27 (deel)gebieden binnen onze Natura2000-gebieden de (voor)ontwerp ruimtelijke plannen voor de externe maatregelen afgerond. Wij werken voor 8 Natura 2000-gebieden aan de uitvoering van de externe maatregelen en hebben voor 21 (deel)gebieden de externe maatregelen afgerond. Wij werken in 20 (deel)gebieden binnen onze Natura 2000-gebieden aan de uitvoering van de interne maatregelen en hebben voor 23 (deel)gebieden de interne maatregelen afgerond. Wij voeren in alle Natura 2000-gebieden gesprekken over schadeloosstelling met de grondeigenaren die geraakt worden door de uitvoering van de herstelmaatregelen, zodat overeenkomsten kunnen worden gesloten om de maatregelen uit te voeren. Wij realiseren de aanvullende natuurherstelmaatregelen die met het Rijk zijn afgesproken in het kader van het Programma Natuur.	Oranje	Actie 2b: we verwachten in 20 gebieden (doel 21) de externe maatregelen af te ronden. Tegelijk lopen veel gebieden die (deels) in uitvoering zijn vertraging op, wat effect heeft op de totale programmaplanning. De vertraging ontstaat mede door beroepsprocedures die bij de Raad van State lopen. De doorlooptijd van deze procedures is lang, de einddatum en mogelijke effecten van de uitspraak zijn moeilijk te plannen. Tegelijk is de context waarin wij onze plannen uitvoeren gespannen. Dit komt door de gevoeligheid van de opgaven en de nieuw aangekondigde maatregelen in het kabinetsvoorstel van 26 juni (‘Weer ruimte voor boer, natuur en bouw’), wat nieuwe onzekerheid oproept bij de betrokken agrariërs. Gezamenlijk leidt dit tot minder voortgang in planprocedures en daadwerkelijke realisatie van maatregelen. Actie 3a: bij de interne maatregelen wordt start van de realisatie in een aantal deelgebieden uitgesteld naar begin 2027. Deze vertraging komt onder meer door capaciteitstekort bij terreinbeherende organisaties. Daardoor werken we in 18 (deel) gebieden (in plaats van 20) aan de uitvoering van de maatregelen.	Oranje	Wij verwachten dat de totale lasten voor deze prestatie in 2026 € 23,8 miljoen lager en de baten € 12,2 miljoen lager dan de begroting zullen uitvallen. De lagere lasten worden vooral veroorzaakt door langere ruimtelijke processen, waardoor werkzaamheden niet of later in uitvoering gaan komen. Verder willen agrariërs minder snel een overeenkomst met de provincie afsluiten door de onzekerheid in het landelijk gebied en het ontbreken van passende ruilgrond. Tot slot is er een aantal subsidies voor uitvoeringsmaatregelen vastgesteld, waarbij de lasten van de werkzaamheden lager uitvielen dan eerder verwacht. De lagere baten worden veroorzaakt door een lagere bijdrage uit de subsidie NSP (€ 1,05 miljoen), een lagere bijdrage uit de subsidie LIFE (€ 0,2 miljoen) en een lagere bijdrage uit het programma Natuur I en II (€ 11 miljoen). De lagere baten worden allen veroorzaakt doordat de lasten, die ten laste van de subsidies, achter blijven. GS-Begrotingswijziging/onttrekking SPUK Natuur Fase I (L16)In 2021 zijn er via het Rijk middelen beschikbaar gekomen via het Programma Natuur. Deze middelen zijn via een specifiek uitkering aan de provincie beschikbaar gesteld. In deze Monitor is verwerkt dat een hoger deel van de bestedingen ten laste van de SPUK Natuur (€ 12.000) wordt gebracht dan eerder verwacht. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.1 m.b.t. de Specifieke Uitkering Natuur Fase I (L16) in 2026 budgettair neutraal te verhogen met € 12.000. GS-Begrotingswijziging/onttrekking SPUK Natuur Fase II (L33)In 2024 zijn er via het Rijk middelen beschikbaar gekomen via het Programma Natuur fase 2. Deze middelen zijn, na het opstellen van de begroting 2025, via een specifiek uitkering aan de provincie beschikbaar gesteld (eind 2024). In deze Monitor is verwerkt dat een lager deel van de bestedingen ten laste van de SPUK Natuur Fase II (€ 11 miljoen) wordt gebracht dan eerder verwacht. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.1 m.b.t. de Specifieke Uitkering Natuur Fase II (L33) in 2026 budgettair neutraal te verlagen met € 11 miljoen. GS-Begrotingswijziging/onttrekking doeluitkering LIFEIn 2019 heeft de Europese Commissie een LIFE subsidieaanvraag toegekend. LIFE is een subsidiecompetitie waarbij met andere Europese natuurprojecten wordt geconcurreerd om een subsidie binnen te krijgen. De toegekende aanvraag heeft betrekking op het natuurherstel in het gebied Engbertsdijkvenen. In 2026 verwachten wij voor dit gebied € 0,1 miljoen van de begrote € 0,3 miljoen te besteden. In 2023 is subsidieaanvraag LIFE Crossborder toegekend. De toegekende aanvraag heeft betrekking op het natuurherstel in het gebied Aamsveen. In 2026 verwachten wij voor dit gebied € 0,3 miljoen van de begrote € 0,5 miljoen te besteden. In 2026 is een nieuwe subsidieaanvraag LIFE project RewetPeat4 toegekend. De toegekende aanvraag heeft betrekking op natuurherstel in het gebied De Weerribben. Een deel van de middelen is bedoeld voor Staatsbosbeheer. In 2026 verwachten we voor dit gebied € 0,2 miljoen te besteden. Gezamenlijk is de besteding van de LIFE subsidie € 0,2 miljoen lager dan verwacht. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.1 m.b.t. de doeluitkering LIFE in 2026 budgettair neutraal te verlagen met € 0,2 miljoen. GS-Begrotingswijziging/onttrekking doeluitkering NSPIn 2025 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal subsidies verleend voor niet productieve investeringen (NPI). Deze subsidies vallen onder het Nationaal Strategisch Plan (NSP) en betreffen "niet landbouw Overijssel natuurdoelen". Het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) financiert dit programma voor een deel. De middelen zijn verkregen om maatregelen uit te kunnen voeren die een bijdrage leveren aan het realiseren van natuurdoelen in een aantal N-2000 gebieden. In 2026 verwachten wij € 2,55 miljoen te besteden. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.1 m.b.t. de doeluitkering NSP in 2026 budgettair neutraal te verlagen met € 1,05 miljoen.

					GS-Begrotingswijziging bestedingsritme ten laste van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk NederlandDoor de lagere besteding en de ontvangen subsidies zal de onttrekking aan de Uitvoeringsreserve NNN met € 11,6 miljoen worden teruggebracht van € 17 miljoen naar € 5,4 miljoen. Op basis van de spelregels van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.5.1 in 2026 te verlagen met € 11,6 miljoen en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland met hetzelfde bedrag te verlagen.
3.5.2 Veenweidestrategie Noordwest Overijssel	Wij werken, samen met de andere overheden en maatschappelijke partners, aan een bestuurlijk vastgestelde Veenweidestrategie inclusief uitvoeringsplan. Wij herijken de opgaven en het gebiedsproces op basis van de gewijzigde koers van het Rijk: generieke maatregelen waar het kan en een gebiedsgerichte aanpak in gebieden met meervoudige opgaven. Wij investeren in kennis, onderzoek en pilots voor de reductie van CO2-uitstoot en het remmen van de bodemdaling. Wij besteden de rijksmiddelen van het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) aan projecten voor het tegengaan van bodemdaling, het vasthouden van CO2 en het versterken van landbouw, natuur en toerisme. Wij besteden de rijksmiddelen uit de specifieke uitkering Impuls Veenweiden conform de afspraak met het Rijk voor de aankoop en vernatting van landbouwgronden binnen de bestaande plannen voor de uitwerkingsgebieden N2000.	Groen		Oranje	GS-Begrotingswijziging/onttrekking Regeling Specifieke Uitkering (SPUK) Interbestuurlijke Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) (L7):In 2020 heeft het Rijk € 4,3 miljoen beschikbaar gesteld voor het interbestuurlijk programma vitaal platteland. In 2026 verwachten we € 669.000 in te zetten en hebben we voor € 318.000 aan subsidies uit voorgaande jaren lager vastgesteld. Per saldo besteden we € 351.000. Ten opzichte van een begroting van € 120.000 voor deze regeling zijn de lasten € 231.000 hoger. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de SPUK IBP-VP (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.2 in 2026 te verhogen met € 231.000. GS-Begrotingswijziging/onttrekking Regeling Specifieke uitkering (SPUK) Impuls Veenweiden (L10)In 2020 heeft het Rijk € 15 miljoen beschikbaar gesteld voor een gebiedsplan impuls veenweiden dat wij hebben ingediend bij het Rijk. Hiervan hebben wij € in 2026 € 350.000 in de begroting opgenomen. In 2026 verwachten wij hiervan € 32.117 minder in te zetten. Deze middelen kunnen nog in 2027 ingezet worden. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de SPUK-Impuls Veenweiden (baten) en de exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.2 in 2026 te verlagen met € 32.117. GS-Begrotingswijziging verlaging Kwaliteit van Overijssel budget: Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.5.2 in 2026 te verlagen met € 70.000, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen.

3.5.4 Zoeken naar oplossingen voor PAS-melders	Wij werken aan oplossingen voor de PAS-melders	Rood	Het legaliseren van de PAS-melding met een vergunning met extern salderen is nu niet mogelijk. Sinds de uitspraak van de Raad van State geldt een vergunningplicht voor intern salderen en is het vinden van oplossingen nog moeilijker geworden. De situatie waarin vergunningverlening (en daarmee oplossingen voor PAS-melders) weer mogelijk wordt laat op zich wachten en is afhankelijk van twee sporen die ingevuld moeten worden: landelijke generieke maatregelen, hiervoor is het Rijk aan zet, en aanvullende gebiedsgerichte maatregelen waar de provincie invulling aan wil geven. Hiervoor is financiële steun vanuit het Rijk noodzakelijk. Tot die tijd blijven PAS-melders kwetsbaar voor handhaving. De minister heeft het programma legalisatie PAS-melders verlengt tot 1 maart 2028. Hierbij is de insteek om PAS-melders met een maatwerkaanpak te helpen. In de brief van 26 juni j.l. heeft de minister ook aangekondigd om extra middelen beschikbaar te stellen. De provincie heeft het bemestingsverbod op de uit te geven pachtgrond inmiddels verlengd als één van de maatregelen om gemotiveerd af te kunnen zien van handhaving. Tegelijk zijn we gestart bij 3 Natura 2000 gebieden om gebiedsgericht aanvullende maatregelen (GGM) te onderzoeken. Aanvullend zijn we op vrijwillige basis gestart met een pilot doelsturing bij PAS-melders om de emissiedruk van een bedrijf met een PAS-melding omlaag te brengen.	Groen	GS-Begrotingswijziging/ onttrekking SPUK Regeling Provinciale Maatregelen PAS-melders 2024 (RPMP, L37)In 2024 zijn er van het Rijk middelen beschikbaar gekomen via de regeling provinciale maatregelen PAS-melders. In 2026 is 1 subsidie verstrekt om een PAS melding op te lossen. Door de beperkingen op het verlenen van vergunningen en de strikte voorwaarden van de SPUK regeling verwachten we geen nieuwe aanvragen. Hierdoor gaan we de verwachting met € 0,7 miljoen omlaag bijstellen. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.4 met betrekking tot de SPUK RPMP (L37) in 2026 budgettair neutraal te verlagen met € 0,7 miljoen. PS-Begrotingswijziging: De lasten van het bemestingsverbod op pachtgrond bedragen in dit jaar € 1,6 miljoen. Binnen de Algemene Risico Reserve (ARR) heeft u in 2022 een bedrag van € 25 miljoen gereserveerd voor de aanpak van de PAS melders. De lasten van het bemestingsverbod zijn in eerdere jaren ook ten laste van dit budget gebracht. In de begroting van 2026 hebben we € 0,5 miljoen opgenomen. Wij willen u voorstellen om de hogere lasten, ad € 1,1 miljoen, ten laste te brengen op de ARR. Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,1 miljoen te onttrekken aan Algemene Risico Reserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2026 van prestatie 3.5.4 van de begroting 2026. Rijksmiddelen provinciefonds (septembercirculaire) voor pachtmaatregelen stikstof:In de septembercirculaire van het provinciefonds hebben wij van het rijk een compensatie ontvangen. Als toelichting is opgenomen: “De provincie Overijssel is tijdelijk gestopt met het door pachters laten bemesten van grond die ze in eigendom heeft ten behoeve van het creëren van feitelijke stikstofruimte (zie ook paragraaf 3.2.10 van de decembercirculaire 2024). Hierdoor ontvangt de provincie minder pachtinkomsten. De provincie Overijssel ontvangt hiervoor in 2026 een financiële compensatie van € 0,8 miljoen.” Onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen stellen wij u voor om de Rijksbijdrage van € 0,8 miljoen toe te voegen aan de Algemene Risico Reservering ten behoeve van de aanpak van PAS melders.

3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	Wij verstrekken subsidie om de aanleg van 150 hectare bos door derden mogelijk te maken. Wij realiseren 25 ha. bos op eigen (rest)gronden. Wij blijven de mogelijkheden onderzoeken en uitwerken om versnelling in de boscompensatie te realiseren. Wij geven uitvoering aan het investeringsvoorstel voor de in de P-nota 2026 opgenomen € 3 mln. voor bosrevitalisatie. Wij leveren de Overijsselse inbreng in de landelijke uitwerking van de bossenstrategie voor de onderdelen ‘meer bos’ en ‘vitaal bos’.	Oranje	Actie 1: er is voor ongeveer 250 ha. subsidie in aanvraag. Een deel hiervan (naar schatting 30 á 50 ha.) zal in 2026 omgezet worden naar een subsidiebeschikking. Actie 2: voor de realisatie van bos op eigen (rest)gronden hebben wij in 2026 de nodige acties uitgezet (o.a. vergunningaanvragen, participatie omgeving, afsluiten overeenkomsten) om de locaties gereed te krijgen voor inplant met bos. In 2026 wordt 7 ha. aangeplant. De rest in 2027.	Oranje	GS-Begrotingswijziging/ onttrekking SPUK Natuur fase II (L33)In 2024 zijn er van het Rijk middelen beschikbaar gekomen via het Programma Natuur fase 2. Wij verwachten dat op basis van aanvragen die zijn ingediend in 2026 en aanvragen die nog ingediend moeten gaan worden, maar in 2027 tot een verlening zullen gaan leiden, een fors deel van het budget moeten aframen. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.5 in 2026 budgettair neutraal te verlagen met € 11,5 miljoen. GS-Begrotingswijziging bosrevitalisatie (KvO-budget): Via het investeringsvoorstel bosrevitalisatie en circulaires van het rijk zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor bosrevitalisatie. De nieuwe subsidieregeling voor bosrevitalisatie zal naar verwachting begin 2027 worden ingesteld en opengesteld. Van het beschikbare budget zal € 1 miljoen niet tot besteding komen en valt terug naar de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en blijft beschikbaar voor latere jaren. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.5.5 in 2026 te verlagen met € 1 miljoen, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. PS Begrotingswijziging van de ontvangen Rijksmiddelen (september circulaire) voor bosrevitalisatie: Via de septembercirculaire van het provinciefonds 2026 heeft het Rijk een decentralisatie-uitkering verstrekt voor bosrevitalisatie. Als toelichting is in de circulaire het volgende opgenomen: “De vitaliteit van de Nederlandse bossen gaat achteruit door droogte en verzuring. In het kader van de bossenstrategie werken Rijk en provincies samen aan het revitaliseren van de bossen (zie ook paragraaf 3.2.13 van de decembercirculaire 2025). Het ministerie van LVVN stelt in 2026 (landelijk) een totaalbedrag van € 8 miljoen beschikbaar voor bosrevitaliseringsmaatregelen. De verdeling van dit budget is gebaseerd op de provinciale natuurpact-verdeelsleutel Jansen II.” Op basis van deze verdeelsleutel Janssen II hebben wij een bedrag ontvangen van € 0,9 miljoen voor bosrevitalisatie. Het voorstel is om deze middelen toe te voegen aan de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en te koppelen aan prestatie 3.5.5. PS besluit - toevoeging middelen aan Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel (U-KvO) Onder kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen stellen wij voor om de ontvangen decentralisatie uitkering, ad € 0,9 miljoen toe te voegen aan de Reserve

3.5.6 Toekomst voor ons platteland (TvoP)	Wij werken met een integrale gebiedsgerichte aanpak (de 3x3 aanpak) aan het uitvoeren van de maatregelpakketten conform de regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml). Onderdeel van de maatregelpakketten is het zoveel mogelijk richting realisatie brengen van de koplopers. Wij leren van de Koplopers wat nodig is voor succesvolle gebiedsprocessen om de 3x3-opgaven en ambities te kunnen realiseren en passen waar mogelijk onze werkwijze aan. Wij leveren onze provinciale bijdrage aan het versterken van de netwerken van partners in de zes gebieden en aan de provinciebrede Toekomst voor ons platteland tafel.	Groen	Een nadere toelichting op de voortgang van het programma Uitvoering Maatregelpakketten treft u aan in de bijlage bij het Statenvoorstel van deze Monitor.	Oranje	Wij verwachten dat de totale lasten voor deze prestatie in 2026 € 16,8 miljoen lager en de baten € 16,27 miljoen lager dan de begroting zullen uitvallen. De lagere lasten worden veroorzaakt door een aantal oorzaken. In de bijlage worden de oorzaken nader geduid. De lagere baten worden veroorzaakt door een lagere bijdrage uit de specifieke uitkering (SPUK) als gevolg van een lagere besteding. De middelen blijven wel beschikbaar voor realisatie in latere jaren, binnen de looptijd van de SPUK. GS-Begrotingswijziging/ onttrekking Specifieke uitkering (SPUK) Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (RPML) (L35)In 2024 heeft het Rijk € 233,7 miljoen aan middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van drie maatregelpakketten die de provincie heeft ingediend bij het Rijk. De verwachte besteding is € 16,27 miljoen lager dan voorzien. De onttrekking wordt teruggebracht van € 29,9 miljoen naar € 13,6 miljoen. De overige middelen blijven beschikbaar voor latere jaren binnen de looptijd van de SPUK. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.6 m.b.t. de Specifieke Uitkering Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (RPML) (L35) in 2026 budgettair neutraal te verlagen met € 16,27 miljoen. GS-Begrotingswijziging/ Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel budget indirecte uitvoeringslastenDe indirecte uitvoeringskosten vallen € 0,53 miljoen lager uit dan voorzien. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.5.6 in 2026 te verlagen met € 0,53 miljoen, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen.
4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit	Wij stellen het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) op als uitwerking van de Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel. De uitkomsten van de Streefwaarde Bereikbaarheid worden betrokken bij de keuzes. Dit RMP vervangt in 2026 uiteindelijk de bestaande Koersdocumenten. We onderzoeken de mogelijkheden voor het ontwikkelen van een dashboard om beter te monitoren hoe de mobiliteitsmaatregelen bijdrage aan de doelen van het RMP. Voor verkeersveiligheid onderzoeken we het verkrijgen van meer nauwkeurige data zoals opgeroepen in uw motie van 2 juli 2025. Wij dragen bij aan de uitwerking van de bereikbaarheidsopgaven van de verstedelijkingsregio Zwolle en geven samen met de betrokken partners invulling aan een verstedelijkingsstrategie voor Twente en Stedendriehoek. Onze Regionale Mobiliteitsaanpak Overijssel draagt bij aan de bereikbaarheidsopgaven. Wij voeren studies en pilots uit ter onderbouwing en uitwerking van mobiliteitsvraagstukken zoals een beleidslijn Landbouwverkeer en/of lobbydossiers voor de versterking van onze infrastructuur. Wij werken mee aan lopende studies op spoorverbeteringen zoals de nut- en noodzaakstudie spoorgoederenvervoer GNOE (Goederenvervoer	Oranje	Actie 2Het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) ligt nu ter inzage en wordt eind 2026/ begin 2027 vastgesteld. Het dashboard ontwikkelen we in 2027 zoals opgenomen in de Begroting 2027.	Groen	

	Noordoost Europa) die door het Rijk wordt uitgevoerd en de MIRT-verkenning Nedersaksenlijn. Wij brengen het belang van Overijssel in bij de planvorming van Nationaal Mobiliteitsbeleid en programma's (zoals de Mobiliteitsvisie 2050 en het Bereikbaarheidspeil) en vertalen de concrete betekenis hiervan voor Overijssel in onder andere het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP). Wij verbinden onze mobiliteitsopgaven aan bredere maatschappelijke thema's zoals defensie en wat dit voor Overijssel betekent (zoals omgeving Staphorst) en brede welvaart door het versterken van de samenwerking en afstemming op de corridor Zwolle - Twente - Münster.				
4.1.5 Mobiliteitshubs	Wij voeren een effectmeting uit van de hubs die in de eerste tranche zijn gerealiseerd. Via een informatiesessie informeren wij uw Staten over de resultaten en leerpunten. Wij stimuleren en coördineren de realisatie van de tweede tranche hubs. Wij verwerken de resultaten en ervaringen in een Hubvisie. Wij informeren u dit jaar via een informatieve brief over de stand van zaken en leggen de visie in 2027 ter vaststelling aan uw Staten voor. Wij werken samen in een gebiedsgerichte aanpak en inventariseren alle belangen en opgaven waarmee we de ruimtelijke- en verkeerskundige situatie bij de A28 Lichtmis optimaliseren.	Oranje	Actie 2Er zijn nog onvoldoende aanvragen ingediend. Voor Slagharen en Haaksbergen zijn aanvragen in voorbereiding. We brengen de regeling actief onder de aandacht bij gemeenten.	Oranje	PrognoseOp een budget van € 1,6 miljoen verwachten wij een onderbesteding van € 1,1 miljoen. Toelichting: Uitvoeringskosten programma mobiliteitshubsIn 2026 is nog € 0,2 miljoen beschikbaar voor uitvoeringskosten. Dit budget wordt naar verwachting niet volledig benut. In Q4 2026 starten we met het adaptief programma mobiliteitshubs, als vervolg op de Routekaart mobiliteitshubs. Dit loopt door tot medio 2027. Voor het opstellen van het programma zijn onder andere sessies met gemeenten en mogelijk externe ondersteuning nodig. Daarom schuiven we het resterende budget door naar 2027. Subsidieregeling Regionale hubsVoor de subsidieregeling Regionale hubs is in 2026 nog € 1,3 miljoen beschikbaar. Er zijn nog geen aanvragen ingediend, maar aanvragen voor Slagharen en Haaksbergen zijn in voorbereiding. Naar verwachting wordt voor beide locaties maximaal € 0,4 miljoen ingezet. We verwachten dat in ieder geval 1 aanvraag dit jaar nog beschikt kan worden. De andere zal begin volgend jaar zijn. We brengen de regeling actief onder de aandacht bij gemeenten en verwachten dat het resterende beschikbare budget voor het einde van de coalitieperiode grotendeels wordt benut. We schuiven nu dus € 0,9 miljoen door naar 2027. GS begrotingswijzigingOp basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 4.1.5 een budget van € 1,1 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2026 naar 2027.

4.2.4 Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer	Wij zetten de elektrificatie van de spoorlijnen Almelo-Mariënberg (zie ook 4.2.7) en Zutphen-Hengelo-Oldenzaal voort. Wij treffen de eerste voorbereidingen voor realisatie van elektrificatie op de lijn Almelo-Mariënberg. Voor de elektrificatie van de lijn Zutphen-Hengelo-Oldenzaal willen we de planuitwerkingsstudie opstarten en blijven wij met partners in gesprek om de elektrificatie ook hier te realiseren. Wij zetten de (voorbereidingen op) elektrificatie van het spoor Enschede-grens(Gronau) voort. We onderzoeken de mogelijkheden om de treinverbinding Enschede-Gronau door te trekken richting Hengelo. In 2026 ronden we deze studies af, en streven ernaar met onze Duitse partners een realisatiebesluit te nemen. De lobby voor een optimale verbinding tussen Zwolle en Münster wordt gecontinueerd. Samen met onze Duitse projectpartners kijken we naar de mogelijkheden om het spoor te verbeteren en de treindiensten verder te ontwikkelen. In dit proces werken we samen met de betrokken regio's in Nederland en Duitsland, ProRail en het Rijk. Wij zetten samen met projectpartners de verbetering van het traject Zwolle-Meppel voort. Wij blijven met de NS in gesprek om de rechtstreekse verbindingen vanuit Twente naar de Randstad zo snel mogelijk weer in de dienstregeling opgenomen te krijgen, ook naar aanleiding van de motie 'Verbetering Intercityverbinding Regio Twente' van 2 juli 2025. De uitvoering hiervan kan financiële consequenties hebben voor de provincie Overijssel. Wij blijven betrokken bij de ontwikkelingen rondom de Nedersaksenlijn. De elektrificatie van de spoorlijn Almelo-Mariënberg is onderdeel van de Overijsselse inzet om deze nieuwe verbinding mogelijk te maken (zie ook 4.2.7).	Groen		Oranje	PrognoseOp een budget, aan de lastenkant, van € 3,8 miljoen verwachten wij een onderbesteding van € 2,7 miljoen. Op het batenbudget van € 1,2 miljoen verwachten wij € 0,7 miljoen minder inkomsten te ontvangen dan begroot. Zutphen-HengeloZutphen-Hengelo bevindt zich in de fase van de planuitwerking. Op basis van de laatste voortgangsrapportage van ProRail verwachten wij dit jaar € 1,8 miljoen minder uit te geven dan eerder voorzien. Omdat de bijdrage van Gelderland afhankelijk is van de gerealiseerde uitgaven, vallen de baten naar verwachting ook € 0,7 miljoen lager uit dan begroot. De planuitwerking is later van start gegaan dan eerder gepland, daarom worden in 2026 minder kosten gerealiseerd. Dit heeft geen effect op de doelen van deze opgave. PS begrotingswijzigingWe stellen voor om voor prestatie 4.2.4 een budget van € 1,8 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan de reserve spoor en wegen, door te schuiven van 2026 naar 2027. Daarnaast stellen we voor om de baat van € 0,7 miljoen door te schuiven naar 2027. Enschede-GronauVoor het project Enschede-Gronau verwachten wij in 2026 € 0,9 miljoen minder uit te geven dan begroot. De besluitvorming over de vervolgfase van het project en de bijbehorende uitvoering vraagt meer tijd dan eerder voorzien. Hierdoor worden de beschikbare middelen in 2026 niet ingezet. De opdracht is door IenW aan ProRail verstrekt. Onze provinciale bijdrage rekenen we af aan het einde van de studiefase. De studies naar elektrificatie en doorkoppeling worden eind 2026/begin 2027 opgeleverd. PS begrotingswijzigingWe stellen voor om voor prestatie 4.2.4 een budget van € 0,9 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan de reserve spoor en wegen, door te schuiven van 2026 naar 2027.
4.2.7 Elektrificatie Almelo - Mariënberg	Wij starten, samen met de betrokken projectpartners, de voorbereidingen voor de uitvoering op. In 2026 begeleiden wij de selectie van een aannemer. Daarna blijven we betrokken bij de voorbereidingen die de aannemer doet om het werk in 2027 en 2028 uit te voeren.	Groen		Oranje	PrognoseOp het budget van € 2,4 miljoen verwachten wij € 1 miljoen minder uit te geven dan begroot. De aanbesteding van het werk (door ProRail) is iets later gestart vanwege een langere doorlooptijd van de planstudie. Hierdoor valt het uitgavenpatroon iets later dan aan het begin van het jaar voorzien. PS begrotingswijzigingWe stellen voor om voor prestatie 4.2.7 een budget van € 1 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan de reserve spoor en wegen, door te schuiven van 2026 naar 2027.

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	Wij co-financieren gemeentelijke en provinciale infrastructurele projecten om de verkeersveiligheid te verbeteren volgens de afspraken uit het gezamenlijk opgestelde uitvoeringsprogramma. We dragen op deze wijze bij aan de uitvoering van het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030. Wij werken samen met de gemeenten en verkeersveiligheidspartners aan Uitvoeringsprogramma's Verkeersveiligheid gebaseerd op de risico gestuurde aanpak. Wij zetten in op het verkeersveilig maken van 6 risicovolle provinciale N-wegen. In een actieplan verkeersveiligheid werken we op basis van locatie- en haalbaarheidsonderzoeken maatregelen uit voor kruispunten en wegvakken. Wij voeren lobby richting Rijk voor realisatie van alle maatregelen die nodig zijn om de hele N36 verkeersveilig te maken. In 2025 heeft het Rijk aanvullende middelen beschikbaar gesteld; voor de aanleg van een fysieke rijbaanscheiding op de N36 is dit nog altijd niet toereikend. Wij adviseren over de door Rijkswaterstaat op te stellen planuitwerking voor de benodigde maatregelen op deze weg, brengen hierbij mogelijke mee koppel kansen in en stimuleren daar waar mogelijk de voortgang. Wij stellen een beleidslijn landbouwverkeer op.	Oranje	Actie 3 Actieplan verkeersveiligheidVoor risicovolle locaties voeren we eerst veiligheids- en probleemanalyses uit. Op basis daarvan bepalen we welke maatregelen nodig zijn om de verkeersveiligheid te verbeteren. Deze analyses zijn nog niet voor alle locaties afgerond. Daardoor kunnen de beoogde maatregelen op een aantal locaties niet meer in 2026 worden uitgevoerd. Na afronding van de analyses onderzoeken we, waar nodig, de technische en verkeerskundige haalbaarheid van de beoogde maatregelen. De maatregelen die haalbaar blijken, worden verder voorbereid en waar mogelijk gekoppeld aan gepland groot onderhoud. Zo kunnen we de werkzaamheden doelmatig uitvoeren en beperken we hinder voor het verkeer. De betreffende locaties en maatregelen blijven onderdeel van het actieplan. Daarom schuiven we € 1,0 miljoen door naar 2027.	Groen	PrognoseOp een budget van € 6,1 miljoen verwachten wij een onderbesteding van € 1,4 miljoen. Zoals inhoudelijk genoemd zijn niet alle veiligheids- en probleemanalyses al uitgevoerd voor risicovolle locaties. Daarom schuiven we € 1 miljoen door naar 2027. Daarnaast resteert voor haalbaarheidsonderzoeken € 0,4 miljoen. Met deze onderzoeken bepalen we hoe de beoogde maatregelen op risicovolle locaties technisch en verkeerskundig kunnen worden uitgevoerd. Een aantal onderzoeken is inmiddels gestart, maar wordt niet meer volledig in 2026 afgerond. De werkzaamheden en bijbehorende uitgaven lopen daarom door in 2027. Om het budget beschikbaar te houden voor afronding van deze onderzoeken, schuiven we € 0,4 miljoen door naar 2027. GS begrotingswijzigingOp basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 4.5.1 een budget van € 1,4 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2026 naar 2027.
4.6.12 Vloedbeltverbinding	Wij verwerken de uitkomsten van de toekomstige uitspraak van de Raad van State over de ingediende beroepen op het Provinciaal Inpassingsplan. Wij zetten de minnelijke verwerving van gronden en voorbereiding van de realisatie voort.	Oranje	De voorbereidingswerkzaamheden (o.a. onderzoeken en ontwerp) gaan onverminderd door. Daarnaast stellen we, conform Motie 'Vloedbeltverbinding in zorgvuldigheid', een Investeringsvoorstel op ter besluitvorming.Actie 1De Raad van State heeft nog geen uitspraak gedaan. Onduidelijk is wanneer Raad van State dit dossier in behandeling neemt, waarbij de huidige verwachting is dat behandeling in Q1-2027 wordt opgestart.	Oranje	Bij de Perspectiefnota 2027 heeft u besloten aanvullende middelen te reserveren voor toekomstige afschrijvingslasten. Hierdoor wordt in het budgettair perspectief alvast rekening gehouden met de toekomstige lasten wanneer u het verhoogde investeringskrediet toewijst. Voor de toewijzing van dit krediet leggen wij u nog een investeringsvoorstel voor.
4.6.13 N35 Knooppunt Raalte	Wij stellen de bestuursovereenkomst (BOK) vast. Wij voeren het participatieplan uit. Wij ontwerpen alternatieven die vallen binnen de bandbreedte van het bestuurlijk voorkeursalternatief.	Oranje	Actie 1. De haalbaarheid voor de ondertekening van de bestuursovereenkomst is een bestuurlijk discussiepunt omdat het Rijk herprioriteert op de algehele opgave. In september/oktober worden de bestuurlijke gesprekken hierover gevoerd.	Oranje	Zoals gemeld bij Monitor I en Perspectiefnota verwachten we meer projectbudget nodig te hebben. Hiervoor zijn middelen in onze begroting gereserveerd maar daarbij zijn we ook afhankelijk van de bijdragen die de deelnemende partijen (Rijk en Gemeente) doen. Zodra hier meer bekend over is, informeren wij u.

4.6.2 A28	Het in 2022 uitgevoerde gebiedsgericht MIRT-onderzoek ‘Bereikbaarheid Zwolle en omgeving‘ en de opgestelde 'Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle' zetten in op een Regionale Mobiliteitsstrategie om de bereikbaarheid van de regio op peil te houden en zo de doorstroming op de A28 in stand te houden en de regionale woningbouwopgave te faciliteren. Wij werken samen met de betrokken gemeenten aan deze mobiliteitstransitie. We bewaken de voortgang van de gemaakte afspraken in het jaarlijks overleg met het Rijk (BO MIRT) 2022 en nog te maken vervolgafspraken met het Rijk. Met naburige provincies zoals Drenthe en Flevoland zetten we de afstemming voort over onze inzet op de A28 vanuit de gezamenlijke werkgeversaanpak uit de Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX) afspraken. Rijkswaterstaat gaat verder met de voorbereiding van de uitvoering van inframaatregelen op de A28 (met in Overijssel knooppunt Lankhorst) waarvan de realisatie gepland staat in 2027/2028. Wij houden hierbij een vinger aan de pols.	Oranje	Op 16 oktober 2026 heeft de Minister van I&W de Kamer geïnformeerd over de Herprioritering van het Mobiliteitsfonds en het Deltafonds. Als gevolg van de omvangrijke onderhouds- en vernieuwingsopgave heeft de Minister binnen het Mobiliteitsfonds moeten her-prioriteren. Dit heeft gevolgen gehad voor enkele Overijsselse projecten. De A28 is een van de MIRT-projecten die gepauzeerd wordt, maar niet geschrapt.	Groen	
4.6.3 N35 lobby, onderzoek en realisatie	Rijksproject opwaardering Nijverdal-Wierden autoweg 2x2 100 km per uurWij bewaken het proces richting een onherroepelijk projectbesluit door de Minister IenW en de voorbereiding van de realisatie van een autoweg met gescheiden rijbanen; 2x2 rijstroken met een maximum snelheid van 100 km/uur met ongelijkvloerse kruisingen. Rijksproject Meer Veilig 3 Wijthmen-NijverdalWij bewaken en stimuleren de realisatie van de verkeersveiligheidsmaatregelen waaronder een circulair viaduct bij Haarle, een pakket aan maatregelen bij Mariënheem en twee bajonetaansluitingen bij Heino. MIRT Verkenning N35 Wijthmen-NijverdalWij participeren in de MIRT-verkenning N35 Wijthmen - Nijverdal naar een autoweg 2x1 100 km per uur. De rondweg Mariënheem maakt hier onderdeel van uit. We verwachten dat de minister van I en W begin 2026 beslist over het Voorkeursalternatief. Dit zal ter inzage gaan waarna de Minister de definitieve Voorkeursbeslissing neemt. Ondertussen blijven wij samen met onze regionale partners lobbyen voor een volwaardige en toekomstbestendige Marsroute N35.	Oranje	Op 16 oktober 2026 heeft de Minister van I&W de Kamer geïnformeerd over de Herprioritering van het Mobiliteitsfonds en het Deltafonds. Als gevolg van de omvangrijke onderhouds- en vernieuwingsopgave heeft de Minister binnen het Mobiliteitsfonds moeten her-prioriteren. Dit heeft gevolgen gehad voor enkele Overijsselse projecten. De N35 Nijverdal-Wierden is een van de MIRT-projecten die gepauzeerd wordt, maar niet geschrapt. De beschikbaar gestelde middelen voor het Rijksproject Meer Veilig 3 Wijthmen - Nijverdal blijven gehandhaafd evenals de middelen voor de MIRT Verkenning N35 Wijthmen-Nijverdal. Wij verwachten dat de Minister binnenkort een definitieve Voorkeursbeslissing neemt.	Groen	

4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	Wij werken aan een (tijdelijke) alternatief voor de rotonde De Meente Olst (N337) omdat een omgevingsvergunning voor aanleg i.v.m. een te hoge stikstofdepositie niet verleend kan worden. Wij starten met de voorbereiding van de herinrichting van de kom van Weerselo (N343). Wij starten de aanbestedingsprocedure voor de aanleg van een bediencentrale voor vijf bruggen in Noordwest Overijssel. Wij bereiden de maatregelen voor bij N764 – N331 Zwolseweg (bij Zwolle extra linksaf strook), N764 – Mr. Niersallee (bij Kampen extra linksaf strook) en N377 – aansluiting A28 (bij De Lichtmis bypass rechtsaf naar Nieuwleusen) en onderzoeken de rotonde N348-N332.	Groen		Oranje	N766 Afkoop DeventerDe gemeente Deventer heeft aangegeven bereid te zijn deze weg in eigendom en beheer over te nemen onder voorwaarde dat de weg gerehabiliteerd wordt. De rehabilitatie van de N766 vergt een investering van € 7,3 miljoen.De provinciale weg N766 is in het Meerjaren Uitvoeringsprogramma (MUP) opgenomen voor groot onderhoud (€3,2 miljoen). Naast de middelen in de voorziening groot onderhoud zijn in de Perspectiefnota middelen beschikbaar gesteld in de Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel (€ 2,8 miljoen) en de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel (€ 1,3 miljoen).Wij stellen u voor een investeringskrediet van € 7,3 miljoen, waarvan € 0,3 miljoen in 2026 en € 7,0 miljoen in 2027, beschikbaar te stellen voor de Rehabilitatie van de N766. Ook stellen wij u voor de benodigde dekkingsmiddelen vanuit de hiervoor genoemde voorziening en reserves over te hevelen naar de Reserve dekking kapitaallasten activa. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen (de reservemutaties) en prestatie 4.7.2. (vrijval van € 3,2 miljoen uit de voorziening). FaunavoorzieningenEr zijn diverse faunavoorzieningen aangelegd. Twee voorzieningen worden in verband met benodigde afstemming in 2027 aangelegd en één zal in 2028 worden aangebracht in combinatie met uitvoering van het project Hasselt - de Lichtmis. Voor de faunavoorziening N737 zoeken we een oplossing die draagvlak heeft. Eind 2026 verwachten we meer duidelijkheid over.Conform ons begrotingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van de faunavoorzieningen toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2027 met € 922.000 en van de jaarschijf 2028 met € 300.000 in onze begroting. Actie 1Rotonde De Meente OlstWe bereiden de uitvoering en aanbestedingsprocedure van de rotonde samen met het IJsselwerken/waterschap voor. De onderzoeken kunnen eerder uitgevoerd worden dan verwacht, hierdoor hebben we extra middelen in 2026 nodig. Op basis van ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om het investeringskrediet van de jaarschijf 2027 in de begroting 2027 te verlagen met € 100.000 ter compensatie van de overbesteding in 2026. De aanbesteding wordt verder voorbereid. Op dit project zien we budgetspanning voor de uitvoering vanwege stijgende bouwprijzen. Wij zijn de mogelijkheden aan het bekijken om dit binnen de bestaande begroting te dekken of de scope bij te stellen. Hier komen we bij u op terug in een van de eerstvolgende P&C documenten. Actie 4Studie rotonde N348-N332 / N342-N343Bij de P-nota 2025 zijn middelen gereserveerd in de reserve Spoor en Wegen voor een studie om te kijken welke maatregelen het meest passend en efficiënt zijn voor de rotonde N348-N332. En aanvullend om voor de rotonde N342 - N343 de situatie te monitoren op basis van Floating Car Data. Deze onderzoeken worden dit jaar uitgevoerd waarvoor we de middelen nu opnemen in de begroting. PS begrotingswijzigingWij stellen u voor om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan Reserve Spoor en Wegen en toe te voegen aan de jaarschijf 2026 van prestatie 4.6.9 van de begroting 2026.

4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	Wij voeren metingen, inspecties en onderzoeken uit om de kwaliteit van de infrastructuur vast te stellen. We voeren extra onderzoeken uit op het gebied van waterstofverbrossing en tand-nok constructies bij kunstwerken en rondom de stikstofproblematiek. Wij bevorderen een verkeersveilige doorstroming door het zo goed mogelijk benutten van de bestaande infrastructuur. Wij zien er op toe dat (vaar)wegen niet anders gebruikt worden dan vanuit wet- en regelgeving c.q. vergunning bepaald is. Wij bedienen bruggen en sluizen om doorgang te verlenen aan beroeps- en pleziervaart. Wij voeren gladheidsbestrijding uit samen met gemeenten en Rijkswaterstaat. Wij voeren dagelijks onderhoud uit op de provinciale infrastructuur conform het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2024-2027. Wij voeren het dagelijks onderhoud aan bermen uit en nemen hierbij de actie 'Meer bloemrijke bermen binnen 2 kilometer van de bebouwde kom' uit het investeringsvoorstel NCK -stikstof, circulariteit en klimaatadaptief mee (PS25-000304). Wij stellen het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2028-2031 op en leggen dit aan uw Staten voor.	Oranje	Actie 1 Wij hebben diverse onderzoeken uitgevoerd ten behoeve van komende projecten. Voor de gedragscode en de zorgplicht wordt in 2026 minder besteed. Dit hangt samen met het aanbestedingsproces dat meer tijd heeft gevraagd dan voorzien en de ecologisch geschikte onderzoeksperioden. Het doel en de inhoudelijke opgave blijven ongewijzigd en schuiven door naar 2027.Voor tand-nokconstructies lijkt dat aanvullende berekeningen en onderzoeken mogelijk niet meer noodzakelijk zijn. Voor een eventueel nog benodigde gerichte inspectie wordt buget doorgeschoven naar 2027. Voor waterstofverbrossing laten de resultaten van het TNO-onderzoek langer op zich wachten. Op basis van de huidige informatie lijkt vervolgonderzoek bij meerdere kunstwerken aan de orde in 2027. Actie 7In 2026 zijn verschillende KANCI-initiatieven gestart voor klimaatadaptief, natuurinclusief en circulair beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur. De lagere besteding hangt samen met de meerjarige doorlooptijd van deze activiteiten en afhankelijkheden zoals seizoensinvloeden, afstemming met regulier onderhoud en voorbereidingstijd. Daardoor verschuift een deel van de uitvoering en besteding naar 2027.De eerste vakken Bloemrijke bermen zijn ingezaaid en in 2027 volgt de rest.Actie 8De voorbereidingen lopen conform planning. Het BIK wordt uiterlijk 3 februari 2027 aan PS aangeboden ter besluitvorming.	Rood	Op basis van de huidige inzichten staan de structurele budgetten binnen prestatie 4.7.1 onder druk. Als gevolg van ongunstige weersomstandigheden in de winter 2025-2026 is het budget van gladheidsbestrijding reeds overschreden. De omvang van de overschrijding wordt bepaald door de weeromstandigheden in de periode oktober- december.Daarnaast is er sprake van budgettaire spanning als gevolg van incidentele werkzaamheden binnen het dagelijks onderhoud en hogere kosten voor de inhuur van brug- en sluisbediening. Vooraankondiging resultaatbestemmingIn de Perspectiefnota 2027 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor onderzoeken naar de constructieve veiligheid van civiele kunstwerken en voor de implementatie van gewijzigde wet- en regelgeving op het gebied van ecologie en het BOA-stelsel. Van de middelen voor deze werkzaamheden wordt in 2026 € 0,4 miljoen niet besteed. Bij de jaarrekening 2026 stellen wij u voor om dit bedrag via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2027. Investeringsimpulsgelden NCK – Bloemrijke bermenGS-begrotingswijzigingOp basis van de huidige inzichten wordt een deel van het begrote budget niet in 2026 besteed (€ 0,4 miljoen). Deze werkzaamheden worden in 2027 uitgevoerd.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,4 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van jaarschijf 2026 naar jaarschijf 2027. Investeringsimpulsgelden - Klimaat adaptieve, natuur inclusieve, circulaire infrastructuur (KANCI) voor OverijsselGS-begrotingswijzigingWij hebben de werkzaamheden voor een 'Klimaat adaptieve, natuur inclusieve, circulaire infrastructuur (KANCI) voor Overijssel' opgepakt. Op basis van de huidige inzichten wordt een deel van het begrote budget niet in 2026 besteed (€ 0,25 miljoen). Deze werkzaamheden worden in 2027 uitgevoerd.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,25 miljoen , samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van jaarschijf 2026 naar jaarschijf 2027. VechtdalverbindingPS-begrotingswijzigingNa de aanleg van de Vechtdalverbinding zijn gebreken geconstateerd bij de fietstunnels en de asfaltverharding. Deze vallen deels buiten de garantieverplichtingen van de aannemer. Wij starten met het uitvoeren van onderzoeken naar de oorzaken van de gebreken en de benodigde maatregelen om de situatie te herstellen. Hiervoor zijn middelen in de Algemene Risico Reserve gealloceerd. Wij stellen u voor om € 0,2 miljoen toe te voegen aan de begroting 2026 en deze te onttrekken aan de Algemene Risico reserve.

4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	Wij vervangen provinciale infrastructuur conform het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen, zoals vastgesteld door PS voor de jaren 2020-2023 en 2024-2027. Voor een overzicht verwijzen wij naar de paragraaf Investeringen.	Groen		Oranje	Vervanging wegenN337 Rehabilitatie Kom den NulDe aanbestedingsprocedure is in voorbereiding waarbij uitvoering eind 2027 is gepland. Voor 2026 is er voldoende budget beschikbaar, maar voor de gehele uitvoering wordt er een tekort verwacht vanwege stijgende bouwprijzen. Wij zijn de mogelijkheden aan het bekijken om dit binnen de bestaande begroting te dekken of de scope bij te stellen. Hier komen we bij u op terug in een van de eerstvolgende P&C documenten. N377 Hasselt - de Lichtmis Het eerste deel van de werkzaamheden vanaf Hasselt tot aan Het Rakje is gestart en in uitvoering. Het resterende deel vanaf Het Rakje tot de Lichtmis kan, als gevolg van natuurwetgeving (compenserende- en mitigerende maatregelen) in 2028 starten.Voor het eerste deel van de werkzaamheden voor 2026 hebben we middelen van € 400.000 uit 2027 nodig. Vooralsnog verwachten we dat het totaal beschikbaar gestelde budget voldoende is voor realisatie van het gehele project. blijven. Op basis van ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om het investeringskrediet van de jaarschijf 2027 in de begroting 2027 te verlagen met € 400.000 ter compensatie van de overbesteding in 2026. Vervanging kunstwerkenRehabilitatie kunstwerken Binnen het project worden bij 9 objecten groot onderhouds- en investeringsmaatregelen uitgevoerd. De uitvoering van het object Grote Puntbrug is gereed. Het object Tonnendijkbrug gaat in Q4 2026 in uitvoering. In Q1 2027 start de uitvoering aan het laatste object, de Aadorpophaalbrug en -schutsluis. Op het gehele project van € 20,6 miljoen verwachten we een tekort van € 5,0 miljoen Het tekort van € 2,4 miljoen voor de groot onderhoudsmaatregelen nemen we mee in de herziening van de doorrekening van de voorziening groot onderhoud bij de jaarrekening of het Statenvoorstel van het beheerplan infrastructurele kapitaalgoederen 2028 t/m 2031. Voor de uitvoering van de laatste objecten is er voor de investeringsmaatregelen een aanvullend investeringskrediet van € 2,6 miljoen nodig. Dit komt door extra maatregelen die nodig blijken te zijn na uitgebreider onderzoek tijdens de voorbereiding en omdat extra maatregelen aan het licht zijn gekomen na demontage van de objecten tijdens de uitvoering. Wij stellen u voor een aanvullend investeringskrediet van € 2,6 miljoen in 2027 beschikbaar

					te stellen. De financiële dekking kan binnen de middelen voor mobiliteit worden opgevangen door;- € 0,5 miljoen uit het project Machineveiligheid en Arbo veiligheidheid bruggen en sluizen (zie toelichting onder prestatie 4.7.3.);- € 0,4 miljoen uit beschikbare middelen binnen het beheerplan infrastructurele kapitaalgoederen 2024 tm 2027;- € 1,7 miljoen uit de beheersmaatregelen Kanaal Almelo- de Haandrik (zie toelichting onder prestatie 4.7.6.). Machineveiligheid en ARBO veiligheid bruggen en sluizenHet project omvat aanpassingen aan 22 bruggen en sluizen. De uitvoering van het laatste object (Gramsbergerophaalbrug) vindt plaats in Q3 2027. Richting afronding van dit project voorzien we een kleine onderschrijding van € 0,5 miljoen op het totale investeringsbudget van € 12,4 miljoen voor machineveiligheid. Wij stellen u voor om dit budget van € 0,5 miljoen in 2026 af te ramen en toe te voegen aan het investeringskrediet voor het project Rehabilitatie Kunstwerken in de jaarschijf 2027 van de begroting. Vervanging bruggen N346 De circulaire vervanging van de bruggen Schipbeekbrug & Bolksbeekbrug gaat eerder dan voorzien, in Q4 2026 van start.Op 4 juni 2025 heeft u ingestemd met het Statenvoorstel "Investeringsimpulscoalitieakkoord afwegingskader NCK". Het doel van deze investeringsimpuls is om meer impact te maken op de drie thema's natuurinclusie, circulariteit en klimaatadaptatie. Om dit doel te bereiken hebben we besloten om budget beschikbaar te stellen voor het project circulaire vervanging Schipbeekbrug & Bolksbeekbrug. Deze maatregel draagt bij aan onze ambitie voor circulariteit. Wij stellen u voor om de benodigde dekkingsmiddelen ad € 1,0 miljoen over te hevelen vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel prestatie 1.4.1 naar de Reserve dekking kapitaallasten activa. Deze wijzigingen wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen. Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om het investeringskrediet van de jaarschijf 2027 in de begroting 2027 met € 3,4 miljoen te verlagen. Deze verlaging dient ter compensatie van de hogere uitgaven in 2026 die zijn ontstaan doordat een deel van de werkzaamheden eerder worden uitgevoerd.Om de bruggen circulair te vervangen is er een aanvullend krediet van € 1,0 miljoen benodigd. Wij stellen u voor om een aanvullend investeringskrediet van € 1,0 miljoen beschikbaar te stellen en toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2026.

4.7.5 Vervangen Zwartewaterbrug Hasselt	Wij leggen de voorkeursvariant voor de vervanging van de Zwartewaterbrug in Hasselt aan u voor.	Oranje	In het eerste kwartaal van 2026 is de ‘Kennisgeving participatie & Notitie Reikwijdte en Detailniveau' gepubliceerd. We verwachten de voorkeursvariant begin 2027 aan u voor te leggen.	Oranje	Voor de planstudie fase is een voorbereidingskrediet van € 4,5 miljoen beschikbaar gesteld. Om de gehele planstudie tot en met projectbesluit te komen, is er € 6,5 miljoen aanvullend krediet nodig. De kosten voor de planvormingsfase zijn gestegen doordat onder de Omgevingswet een uitgebreide projectbesluitprocedure met brede variantenafweging verplicht is. Daarbij is bewust gekozen voor intensieve participatie en is op advies van de Commissie MER aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de effecten op de omgeving, verkeer en gebiedsontwikkelingen. Deze extra investeringen in de planvormingsfase zorgen voor een zorgvuldige, robuuster en juridisch beter houdbaar besluitvormingsproces, wat latere tegenvallers en vertraging helpt voorkomen. Bij de Perspectiefnota 2027 zijn extra middelen aangevraagd en voor het gehele project is er totaal structurele dekking € 2,3 miljoen beschikbaar gesteld voor de afschrijvingslasten van toekomstige investeringen. Uitgaande van een afschrijvingstermijn van 80 jaar biedt dit ruimte voor een investeringsvolume van € 180 miljoen.In 2027 zal de voorkeursvariant worden vastgesteld, waarbij gevraagd wordt het gehele investeringskrediet beschikbaar te stellen. De aanvullende kapitaallasten van € 81.000 kunnen worden gedekt binnen de eerder beschikbaar gestelde ruimte van € 2,3 miljoen. Wij stellen u voor een aanvullend investeringskrediet van € 6,5 miljoen beschikbaar te stellen waarvan in jaarschijf 2026 € 1,3 miljoen, jaarschijf 2027 € 2,9 miljoen en jaarschijf 2028 € 2,2 miljoen.
4.7.6 Aanpak vervangen Oeverconstructies Kanaal Almelo de Haandrik	Wij nemen de uitkomsten van de vastgestelde toekomstfunctie mee in de vervangingsopgave van de oeverconstructies (PS25-000321). Wij ronden de procedure voor het projectbesluit af en starten de gunningsprocedure voor de uitvoeringsfase van trajectdeel 1. Wij voeren de voorbereidingsfase uit van trajectdelen 2 en 3. Wij voeren extra beheermaatregelen uit aan de oeverconstructies langs Kanaal Almelo-De Haandrik om de veiligheid te waarborgen (PS25-000274).	Oranje		Oranje	Vervanging damwandenDe scope voor deel 1 is inmiddels definitief vastgesteld. De uitwerking van de milieueffecten en het ontwerpbesluit wordt voortgezet tot begin 2027, waarna een projectbesluit wordt voorbereid. Het voornemen is om de werkzaamheden in de eerste helft van 2027 te gunnenOp basis hiervan is de raming geactualiseerd naar prijspeil 2027, uitgaande van een start uitvoering in 2028. Het totaal benodigde krediet voor de uitvoering bedraagt € 65 miljoen. Dat is € 22,0 miljoen hoger dan waar ten tijde van het Statenvoorstel (PS25-000321) rekening mee is gehouden. Destijds waren er nog veel onzekerheden met betrekking tot de scope en de uit te voeren maatregelen. De scope is nu definitief waarbij in de raming de prijzen voor o.a. bouwmaterialen zijn geactualiseerd naar de huidige marktsituatie. De toename in kosten wordt veroorzaakt door de toegenomen bouwkosten en verschuiving in planning, waardoor zowel de indexatiekosten en personeelskosten hoger uitvallen dan eerder voorzien. Bij het Statenvoorstel voor de vastgestelde toekomstfunctie is € 3,5 miljoen aan structurele dekking beschikbaar gesteld voor de afschrijvingslasten van nieuwe investeringen. Uitgaande van een afschrijvingstermijn van 50 jaar biedt dit ruimte voor een investeringsvolume van € 175 miljoen. Op basis van de destijds beschikbare inzichten werd verwacht dat hiermee de vervangingsopgave tot en met 2060 kon worden opgevangen. Op dit moment is uitsluitend de scope van deel 1 definitief vastgesteld. Voor de overige deelopgaven moet de scope nog nader worden bepaald. Een actueel totaalbeeld verwachten we in het derde kwartaal van 2027. Op basis daarvan kunnen we beoordelen hoe deze zich verhoudt tot het eerder in het Statenvoorstel verwachte beeld. De aanvullende kapitaallasten voor deel 1 van € 866.000 kunnen worden gedekt binnen de eerder beschikbare gestelde ruimte van € 3,5 miljoen. Zowel de gereserveerde € 3,5 miljoen als de reeds beschikbare investeringskredieten lopen mee in de reguliere indexering. Wij stellen u voor een aanvullend investeringskrediet van € 43,3 miljoen beschikbaar te stellen waarvan in jaarschijf 2028 € 22,0 miljoen, jaarschijf 2029 € 18,0 miljoen en in jaarschijf 2030 € 3,3 miljoen. Beheersmaatregelen Kanaal Almelo-de HaandrikBij de Perspectiefnota 2026 heeft u voor de

					jaren 2025 t/m 2027 een budget van € 10,2 miljoen beschikbaar gesteld voor verschillende beheersmaatregelen bij Kanaal Almelo-de Haandrik. Ten opzichte van de eerdere raming zijn minder maatregelen (waaronder de aanlegvoorzieningen) nodig. Als gevolg hiervan wordt voor 2027 een onderschrijding verwacht en is € 1,7 miljoen minder budget benodigd. Zoals bij prestatie 4.7.3. is toegelicht, verwachten we voor het project rehabilitatie kunstwerken een overschrijding. Wij stellen u voor de verwachte overschrijding op het investeringsproject rehabilitatie kunstwerken gedeeltelijk te dekken door inzet van vrijvallende middelen uit beheersmaatregelen die niet langer worden uitgevoerd. Hiermee wordt een deel van de extra budgetbehoefte binnen kerntaak 4 opgevangen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 1.7 miljoen te onttrekken aan de Reserve Waterwegen en toe te voegen aan de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA) voor de jaarschijf 2027 van de begroting. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene middelen. Bij prestatie 4.7.3. wordt voorgesteld het benodigde investeringskrediet bij te ramen.
5.1.2 Bevorderen van een attractief Overijssels vestigingsklimaat voor ondernemers	Het programma Regionale Economie 2024-2027 betreft prestaties 5.1.1., 5.1.2 en 5.1.3. Prestatie 5.1.2 bestaat uit twee programmalijnen met de volgende acties: A. Het erkennen, waarderen en behouden van vakmanschap en talent door de aansluiting van beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt Wij zetten in op de waardering van vakmanschap en organiseren hiervoor jaarlijks een vakmanschapsdag met een award en erkenning van jonge vaktalenten. Wij streven naar behoud van talent in Overijssel via kennisdeling en samenwerking tussen onderwijs, zorg en bedrijfsleven. Wij versterken de grensoverstijgende arbeidsmarkt, zodat bedrijven meer vaktalent kunnen benutten. Dit realiseren we door competenties grensbreed te erkennen en actuele informatie te bieden. Wij stimuleren bedrijven om hun arbeidsproductiviteit te versterken. We doen dit door behoeften te peilen, sociale innovatie te stimuleren, kennis te delen en ondersteuning te bieden via gerichte regelingen. B. Het toekomstbestendig maken van bestaande werklocaties en invulling geven aan een optimaal vestigingsklimaat	Oranje	Zie financiën.	Groen	Potentiële onderbesteding in 2026Wij verwachten in 2026 een onderuitputting van €600.000. De belangrijkste oorzaak is dat er minder dan verwacht gebruik wordt gemaakt van de subsidieregeling Toekomstbestendige Werklocaties. We merken terughoudendheid bij ondernemers om te investeren, mede door onduidelijkheid over vergunningverlening en geopolitieke ontwikkelingen. Wij intensiveren de communicatie over deze regeling om het gebruik er van te bevorderen. Ook zijn de voorwaarden aangepast. GS-begrotingswijzigingOp basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 5.1.2 in 2026 te verlagen met €600.000, en door te schuiven naar 2027; onder gelijktijdige mutatie van de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Septembercirculaire: pilot duurzame bedrijfsterreinen €994.000Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld voor een pilot duurzame bedrijfsterreinen. Dit bedrag wordt onder Overhead, financiering en dekkingsmiddelen verwerkt als een storting in de Algemene Financieringsreserve ten behoeve van de HMO. Het gaat om een bedrag van € 994.000.

	Wij monitoren de uitvoering van de met de regio's West-Overijssel en Twente gemaakte 'Programmeringsafspraken bedrijventerreinen 2023-2026', die gaan over de hoeveelheid bedrijventerreinen en de gewenste kwaliteit daarvan. Wij werken samen met de gemeenten dit jaar aan de herijking van de Programmeringsafspraken. Wij investeren samen met ondernemers en gemeenten in toekomstbestendige werklocaties, door minimaal drie subsidies te verstrekken aan innovatieve projecten en door de inzet van de Herstructureringsmaatschappij Overijssel voor gebiedsgerichte investeringen. Statenvoorstellen en -besluiten Statenvoorstel Investeringsvoorstel economie PS24-000099 Brief aan PS GS nota regionale programmeringsafspraken bedrijventerreinen 2023-2026 2023-005270				
5.1.4 Werklocaties provinciale participaties	Wij beheren de bestaande participaties Regionaal Bedrijventerrein Twente, Special Purpose Vehicle Hengelo en Technology Base. Wij wikkelen de liquidatie van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) af in 2026. Dit betekent het overdragen van de boedel, resterend eigen vermogen en resterende taken.	Oranje	De liquidatie van de Gemeenschappelijke regeling RBT kost meer tijd dan voorzien. De afronding van de liquidatie zal naar verwachting net niet in 2026 afgerond kunnen worden en in 2027 plaatsvinden.	Oranje	Opheffingsuitkering RBTIn 2026 is een opheffingsuitkering ontvangen voor het RBT ter omvang van €2,5 miljoen. Door deze baat ontstaat een onderuitputting op prestatie 5.1.4. Dit jaar is het definitieve liquidatieplan vastgesteld. Dit plan voorziet in overdracht van de grondexploitatie, erfpachtportefeuille, openbare ruimte, laad- en loskades en parkmanagementvoorzieningen per 31 december 2026. Verder wordt een investeringsbudget van € 3,5 miljoen gereserveerd voor de realisatie van een Smart Energy Hub (SEH). Indien de SEH niet gerealiseerd wordt, vloeit 50% van het restant van dit investeringsbudget terug naar de Provincie. Het resterende eigen vermogen van de GR RBT wordt verdeeld, waarvan eerst 80% wordt uitgekeerd aan de deelnemers. Dit gebeurt naar rato van het percentage waarvoor de deelnemers in de GR deelnemen. De provincie Overijssel (23%) en de gemeenten Almelo (23%), Hengelo (23%), Enschede (23%) en Borne (8%). Deze eerste tranche hebben wij ontvangen en leidt tot een eenmalige bate van € 2,5 miljoen. Na afronding van de liquidatie wordt de eindafrekening opgemaakt en vindt uitkering aan de deelnemers plaats van het restant. De uitkomst hiervan verwerken wij in één van de komende P&C documenten. Op 10 december 2025 heeft PS toestemming verleend voor de liquidatie van de GR RBT. Voorstel voor begrotingswijziging (PS) Wij stellen u voor de begrote bate op prestatie 5.1.4 te verhogen met € 2.452.000 ten bate van het saldo van deze Monitor.

5.1.7 Nationale veiligheid en defensie	A. Sterke economie Wij benutten het Europese Netwerk van Defensieregio's (ENDR) en werken samen op regionale schaal met de ministeries van Defensie & Economische Zaken, Gelderland, Oost NL en het bedrijfsleven aan technologie en innovatie voortkomend uit in november 2025 gesloten samenwerkingsafspraak ('Letter of Intent'). We ondersteunen met het ministerie van Defensie en de provincie Gelderland de totstandkoming van een regiokantoor, dat functioneert als business-developer en kennispunt voor het bedrijfsleven én Defensie in Oost Nederland. In opdracht van de provincies Overijssel en Gelderland voert Oost NL een programma uit dat het versterken en vergroten van de regionale en nationale waardeketens voor defensie, veiligheid en weerbaarheid beoogt. B. Wij werken samen aan een weerbaar Overijssel Wij leveren een deelbijdrage aan de scan voor de vitale provinciale publieke diensten en infrastructuur voor het thema 'weerbaarheid' en komen waar nodig met voorstellen om deze weerbaarder te maken (zie prestatie 7.1.5). Wij vergroten hiermee de weerbaarheid en productiezekerheid van de Overijsselse economie. Wij dragen bij aan het beschermen van onze inwoners, verbindingen, energie en drinkwatervoorziening. Wij leveren een bijdrage aan de arbeidsmarkt voor reservisten.	Groen		Oranje	Op 30 september 2026 is een mijlpaal bereikt door Gedeputeerde Staten opdracht te geven uitvoering te geven aan het beleidsprogramma nationale veiligheid en Defensie. Verwachte onderuitputting door benodigde voorbereiding van uitvoeringsactiviteitenBij de Perspectiefnota zijn voor Nationale veiligheid en Defensie additionele middelen beschikbaar gesteld. In het beleidsprogramma is op hoofdlijnen aangegeven waaraan deze middelen besteed worden. Nu dat duidelijk is, kunnen wij het beleidsprogramma concretiseren en in het najaar starten met de uitvoering. In verband met de benodigde voorbereiding van uitvoeringsactiviteiten verwachten wij een onderuitputting van €600.000.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 5.1.7 in 2026 te verlagen met €600.000 en toe te voegen aan de jaarschijf 2028, en gelijktijdig de begrote onttrekkingen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag aan te passen.
5.2.2 Festivals en evenementen	Wij ondersteunen en dragen financieel bij aan de volgende cultuur- en sportevenementen in Overijssel: Vijftien beeldbepalende evenementen: provinciaal van belang, regionaal ingebed, kwalitatief hoogwaardig, met groot publieks- en mediabereik. Circa vijftien bijzondere regionale evenementen: onderscheidend, lokaal maatschappelijk gedragen, met regionale uitstraling. Eenmalige en/of onvoorziene incidentele evenementen (indien deze zich melden) : met aantoonbare maatschappelijke meerwaarde en provinciale uitstraling.	Groen		Oranje	Voorbereiding verlenging evenementenbeleid tot en met 2028 ivm 500 jaar Overijssel Bij de Begroting 2027 stond u welwillend ten opzichte van de verlenging van het beleid tot en met 2028 in verband met 500 jaar Overijssel in 2028. Wij stellen u voor om de UKVO-termijn van prestatie 5.2.2 te verlengen tot en met 2028. Motie Duurzame cultuursector €500.000 U heeft €500.000 beschikbaar gesteld voor de duurzame cultuursector. In 2026 werken wij het beleid uit. De subsidieregeling wordt dit jaar uitgewerkt. De besteding van dit bedrag (verlening van subsidies) zal in 2027 plaatsvinden. Wij zullen u bij de jaarrekening 2026 voorstellen om dit bedrag middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2027. Aanpassing UKVO-budgetten Na beoordeling van de subsidie-aanvragen die nog in de pijplijn zitten verwachten wij een onderuitputting van €490.000 op de UKVO. Dit budget zal op een later moment tot besteding komen. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €490.000 te onttrekken aan de jaarschijf 2026 van prestatie 5.2.2 en de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel tegelijkertijd met hetzelfde dezelfde bedrag te verhogen.

5.3.1 Regiodeals Twente en Zuid- en Oost Drenthe	Wij monitoren en werken mee aan de uitvoering van de Regio Deals in Twente en Zuid- en Oost-Drenthe. Wij beheren de lening van € 10 miljoen van het Nationale Fotonica Innovatieprogramma Photon Delta die wordt benut voor enerzijds productie-ontwikkeling en anderzijds de fabriek voor proefproductie van fotonische chips van New Origin. Daarnaast investeren wij via Oost NL met risicofinanciering in bedrijven die actief zijn in deze snel groeiende hightech markt.	Groen		Oranje	SPUK J96 Regiodeal Twente 2023-2028 Rijksdeel budgettair neutraal aanpassen De uitvoering van de Regiodeal verloopt voorspoedig. In het kader van de specifieke uitkering hebben wij subsidies verstrekt. Hiervoor moeten wij de begroting 2026 aanpassen. Wij hebben besloten om zowel de geraamde baten als de lasten van de J96 Regiodeal Twente budgettair neutraal te verhogen met een bedrag van €3,631 miljoen. Aanpassing begroting Regiodeal De Twenteboard zal in november 2026 adviezen uitbrengen met betrekking tot de nieuw te verlenen subsidies voor de Regiodeal. Procedureel gezien zal de subsidieverlening niet meer plaats kunnen vinden in 2026. Daarom passen wij de begroting 2026 aan. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 5.3.1 in 2026 te verlagen met € 1,1 miljoen en het budget 2027 te verhogen met €1,1 miljoen; verder gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te muteren. Aankondiging vrijval U heeft in 2019 middelen beschikbaar gesteld voor de eerste regiodeal Twente. Dit programma loopt ten einde. Een bedrag van €438.000 zal hierdoor vrijvallen. Wij voegen dit bedrag toe aan de UKVO. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 5.3.1 in 2026 te verlagen met € 438.000, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. U besluit dat er bij de jaarrekening 2026 een bedrag van €438.000 uit de UKVO van prestatie 5.3.1 zal vrijvallen, omdat er geen doel meer is voor deze middelen.
5.3.3 Nationaal Groeifonds	Wij ondersteunen in het kader van project Beethoven de versterking van de chiptechnologie activiteiten in Overijssel via provinciale cofinanciering.	Oranje	Zie financiën.	Oranje	Mutatie Budget Nationaal Groeifonds De afgelopen tijd hebben wij veel aandacht besteed aan het versterken van de chiptechsector in Overijssel. De ontwikkeling van de Twentse fotonicafabriek New Origin verloopt voorspoedig. De uitwerking van de plannen heeft enigszins vertraging opgelopen door het zoeken naar oplossingen voor de vraagstukken met betrekking tot het verkrijgen van energie en water. De eventuele middelen die wij als provincie aanvullend moeten investeren, zijn daardoor nog niet besteed. Hierdoor ontstaat op deze prestatie wellicht een onderuitputting van €2,4 miljoen. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 5.3.3 in 2026 te verlagen met € 2,4 miljoen, en het budget in 2027 verhogen met hetzelfde bedrag; en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te muteren

6.4.1 Een leven lang lezen èn leren	Wij monitoren onze prestatieafspraken met Rijnbrink over de uitvoering van onze wettelijke taken op het gebied van bibliotheken en over het beheer en uitlenen van bladmuziek aan Overijsselse amateurorkesten en -musici (Musidesk). Op basis van het netwerkplan Overijssels Bibliotheeknetwerk 2025-2028 voeren we een stimuleringsregeling uit gericht op zowel inhoudelijke als organisatorische bibliotheekvernieuwing. Wij verkennen de mogelijkheden voor het verder ontwikkelen van innovatieve projecten met andere domeinen zoals Sociale kwaliteit en Leefbaar Platteland. Wij monitoren de pilots Community Library die wij in 2025 samen met het provinciaal programma Toekomst voor ons platteland zijn gestart. Een Community Library is een bibliotheek die mede wordt vormgegeven door een (deel van) de lokale gemeenschap. We willen hiermee de bibliotheek nog beter laten aansluiten op de behoeften van de lokale omgeving. Wij voeren samen met onze partners het investeringsprogramma 'Basisvaardigheden 2025-2027' uit. Dit doen we langs drie lijnen: Preventie en educatie, Arbeidsmarkt en Brede inclusie. Hiermee investeren we in het vergroten van de basisvaardigheden, zoals lezen, schrijven rekenen en digitale vaardigheden van onze inwoners.	Groen		Oranje	Basisvaardigheden Binnen het programma Basisvaardigheden verwachten wij een onderuitputting van in totaal €212.000, omdat het uitvoeringsprogramma in de loop van 2026 is vastgesteld.- Op het onderdeel Arbeidsmarkt €45.000- Op het onderdeel Brede Inclusie €100.000. - Op het onderdeel Uitvoeringskosten €67.000 Dit bedrag zal later in het programma worden besteed. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €212.000 te onttrekken aan de jaarschijf 2026, prestatie 6.4.1 en toe te voegen aan de jaarschijf 2027; en tegelijkertijd de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde dezelfde bedrag te muteren. Septembercirculaire 2026: Openbare bibliotheken Wij hebben voor het jaar 2027 een bedrag van €39.664 ontvangen vanuit de septembercirculaire voor de openbare bibliotheken. Dit geld is bestemd om te gaan voldoen aan de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Wij stellen u bij Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen voor om dit bedrag toe te voegen aan de jaarschijf 2027 van prestatie 6.4.1. Motiegeld Bibliotheekpas voor minima U heeft in 2026 motiemiddelen van €500.000 ter beschikking gesteld om een bibliotheekpas voor de minima mogelijk te maken. In 2026 zal het beleid worden voorbereid. De besteding van dit bedrag zal in 2027 plaatsvinden. Wij zullen u bij de jaarrekening 2026 voorstellen via resultaatbestemming deze middelen mee te nemen naar de jaarschijf 2027 van de begroting, prestatie 6.4.1.

6.7.1 Een platteland waar inwoners goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving	Wij voeren de subsidieregelingen Leefbaar Platteland die in 2024 en 2025 zijn opengesteld verder uit. Het gaat om de regelingen "Dorpsplannen", “Planvorming, uitwerking en analyses leefbaar platteland” en “Fysieke investeringen leefbaar platteland”. Hiermee investeren we in het opstellen van dorpsplannen en de uitvoering van lokale initiatieven in dorpen en kernen in Overijssel. Met onze subsidies maken wij plannen en initiatieven van ten minste 20 dorpen mogelijk. Wij bouwen verder aan een lerend netwerk waarin ervaringen vanuit de praktijk en kennis vanuit de wetenschap bij elkaar komen. Hiervoor organiseren wij ten minste vier ‘Dorpsschool’-bijeenkomsten waarin inwoners, deskundigen en samenwerkingspartners zoals Rijksuniversiteit Groningen kennis, ideeën, inspiratie en ervaringen kunnen delen. Samen met de inwoners van het platteland, ondernemers van het platteland, gemeenten en andere betrokken organisaties stellen we een Visie Leefbaar Platteland 2035 op. Hiervoor hanteren we een aanpak waarin we verschillende momenten gesprekken organiseren om mee te denken en input te leveren. De resulterende visie is daarmee een visie van het ons Overijsselse platteland. Mede op basis hiervan maken we een Plattelandsagenda voor leefbaar platteland.	Oranje	Acties 1 en 3 liggen op koers. Voor actie 2 zijn in 2026 twee Dorpsschool-bijeenkomsten georganiseerd, waar vier bijeenkomsten waren voorzien. Door de prioriteit die in 2026 is gegeven aan de ontwikkeling van de Plattelandsagenda en de afhankelijkheid van partners bij de organisatie van de Dorpsscholen, kunnen niet alle geplande bijeenkomsten dit jaar plaatsvinden.	Oranje	De totale verwachte onderuitputting bedraagt €3,3 miljoen. Hiervan heeft €2,2 miljoen betrekking op ruimte onder subsidieplafonds en €1,1 miljoen betrekking op de uitvoering van de Plattelandsagenda. Dit wordt hieronder toegelicht. Gepubliceerde Subsidieplafonds Binnen deze prestatie heeft u een drietal deel-subsidieregelingen gepubliceerd. Uit gesprekken in het veld merken we dat er veel vraag is naar de regelingen, maar ook dat initiatiefnemers vaak meer tijd dan voorzien nodig hebben om hun plannen uit te werken, voorafgaand aan een subsidieaanvraag. Hierdoor worden aanvragen later ingediend. Het is daarom goed mogelijk dat we niet het volledige budget dit jaar ingezet krijgen. Naar verwachting hebben wij een onderuitputting van €2,2 miljoen. Dit bedrag zal in 2027 naar verwachting alsnog tot besteding komen. Wij verlagen de raming van de begroting 2026 met €2,2 miljoen en houden dit bedrag tegelijkertijd binnen de uKVO beschikbaar voor het gepubliceerde subsidieplafond. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij daarom besloten om het budget voor prestatie 6.7.1 in 2026 te verlagen met €2,2 miljoen; en gelijktijdig de begrote onttrekkingen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te wijzigen. Wij besluiten dit bedrag toe te voegen aan de jaarschijf 2027 van prestatie 6.7.1 en hiervoor de reserve UKVO met hetzelfde bedrag te muteren. Aanpassen begroting op basis van actuele verwachtingen In 2026 lag de nadruk op de ontwikkeling van de Plattelandsagenda. Nu volgt de concretiseringsslag in maatregelen. Omdat de doorontwikkeling en uitvoering daarvan vanaf 2027 plaatsvindt, wordt een deel van de middelen doorgeschoven. Het gaat om een bedrag van €1,1 miljoen. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 6.7.1 in 2026 te verlagen met €1.1 miljoen en toe te voegen aan de begroting 2027; en gelijktijdig de begrote onttrekkingen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te wijzigen.
6.7.2 BoerenPerspectief Overijssel	Wij stellen samen met de Overijsselse gemeenten de financiële middelen beschikbaar aan de gezamenlijke Agrarische Collectieven in Overijssel om in het kader van BoerenPerspectief Overijssel naast actieve boeren ook voormalige agrariërs en particuliere erfeigenaren te begeleiden. BoerenPerspectief Overijssel wordt gefinancierd door het Rijk voor Sociaaleconomische Begeleiding (SEB) van agrariërs. Aanvullend kunnen met de provinciale bijdrage en gemeentelijke cofinanciering procesbegeleiders in het kader van BoerenPerspectief Overijssel alle erfeigenaren in de betreffende gemeenten ondersteunen om toekomstbestendige keuzes te maken bij actuele vraagstukken, zoals stikstof, aanpassingen in de bedrijfsvoering en leegstaande gebouwen.	Groen		Oranje	Erfcoaches en psychosociale begeleiding. De provincie verwacht in 2026 geen aanvullende aanvraag voor subsidie van het Boerenperspectief. Tot nu toe hebben wij geen signalen ontvangen dat er meer behoefte is aan erfcoaching en psychosociale ondersteuning. Ondanks de lobby bij het Rijk heeft het Rijk aangegeven erfcoaching en psychosociale ondersteuning niet te willen ondersteunen. Bij gelijkblijvende condities van het rijksbeleid verwachten wij een onderuitputting van €200.000 in 2026. Wij zullen u bij de jaarrekening 2026 een resultaatbestemming voorleggen voor dit bedrag.

6.7.3 Een extra leefbaarheidsimpuls aan het gebied Kanaal Almelo - De Haandrik	Wij stellen een investeringsvoorstel op waarmee we uitvoering geven aan de motie Maatschappelijk Initiatievenfonds. Deze draagt bij aan het herstel van noaberschap en sociale kwaliteit in het gebied Kanaal Almelo – De Haandrik.	Groen		Oranje	UBS 7.32 Subsidieregeling Kanaal Almelo de Haandrik Op 5 oktober gaat de subsidieregeling open. Er is een plafond van €2,7 miljoen voor beschikbaar met 3 verschillende deelplafonds. Naar verwachting zal het deelplafond voor kleine initiatieven (€0,15 mln) vlot uitgeput raken. De aanvragen voor de deelplafonds Dorpsplannen (€2,1 miljoen) en Kanaalbrede activiteiten (€0,45 miljoen) zijn complexer van aard en zullen naar verwachting in 2026 / 2027 aangevraagd worden en in het jaar 2027 beschikt worden. Hierdoor is wel het volledige budget in 2026 geoormerkt tbv de planvorming en uitvoering maar het zal niet volledig tot uitputting komen in het kalenderjaar. Wij verwachten een onderuitputting van €2,4 miljoen, gerelateerd aan de openstaande subsidieplafonds van het jaar 2026. Wij verlagen de raming van de begroting 2026 met €2,4 miljoen en houden dit bedrag tegelijkertijd binnen de uKVO beschikbaar voor het gepubliceerde subsidieplafond. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 6.7.3 in 2026 te verlagen met €2,4 miljoen en dit bedrag van €2,4 toe te voegen aan de jaarschijf 2027 ; en gelijktijdig de begrote onttrekkingen aan deze Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te wijzigen. Gebiedsaanpak Kanaal Almelo – De Haandrik €0,2 miljoen Bij de perspectiefnota 2026 heeft u voor het jaar 2026 een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld om samen met gemeenten onderzoek te doen naar vragen en kansen rond de gebiedsaanpak Kanaal Almelo de Haandrik. Dit onderzoek heeft vertraging opgelopen vanwege capaciteitstekort in verband met ziekte. Voor 2026 verwachten we een onderuitputting van €160.000. Wij zullen u bij de jaarrekening 2026 een resultaatbestemming voorleggen voor dit bedrag.

7.1.4 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	Wij behandelen de procedures voor (nieuwe) benoeming burgemeesters en de herbenoemingsprocedures voor zittende burgemeesters en bereiden de reguliere klankbordgesprekken met alle 25 burgemeesters voor. Wij bereiden de ambtsbezoeken, gemiddeld 6 per jaar, aan de Overijsselse gemeenten voor. Wij bereiden (werk)bezoeken van het Koninklijk Huis (mede) voor en adviseren over voorstellen voor Koninklijke onderscheidingen en Koninklijke predicaten. Wij behandelen bemiddelingsverzoeken aan de Commissaris van de Koning en nemen deze binnen 4 weken al dan niet inhoudelijk in behandeling. Wij bevorderen en bewaken vanuit de rol van de Commissaris van de Koning de kwaliteit van het openbaar bestuur, bestuurlijke weerbaarheid, integriteit en veiligheid van provinciale Overijsselse bestuurders en volksvertegenwoordigers, inclusief die van de 25 gemeenten en het Waterschap Vechtstromen, door ten minste twee keer per jaar bestuurlijke bijeenkomsten over deze thema's te organiseren. Wij verzorgen de reguliere inhoudelijke ondersteuning van de Provinciale Regietafel Asiel en de beleidsadvisering op de thema's asiel en vluchtelingen. Dit doen we omdat de Commissaris van de Koning als Rijksorgaan voorzitter is van de Provinciale Regietafel Asiel. Wij bereiden een Overijssels programma voor inzake de viering van 500 jaar Overijssel. Wij bereiden een proces voor in het kader van de rol van de CdK bij (her)benoeming van dijkgraven.	Groen		Oranje	500 jaar Overijssel:Wegens voortschrijdend inzicht is het bestedingsritme gewijzigd. De subsidies en opdrachten zullen in 2027 worden verstrekt. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 7.1.4 een budget van € 0,8 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2026 naar 2027. Asiel en migratie:Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld die de provincie middels subsidie toekent aan gemeenten. Om dit proces af te ronden is er tot februari personele inzet nodig. Daarom kondigen wij een resultaatbestemming aan van € 50.000 bij de jaarrekening. Deze middelen willen we onttrekken aan prestatie 7.1.4 en toevoegen aan de jaarschijf 2027 van prestatie 7.1.4 van de begroting 2026. Septembercirculaire: Spreidingswet €840.000Deze middelen zijn verstrekt in het kader van de Spreidingswet, om provinciale regietafels te versterken in het realiseren van opvangplekken. Overijssel ontvangt een bedrag van €0,8 miljoen. Wij stellen u voor om deze middelen toe te voegen aan jaarschijf 2027 van prestatie 7.1.4. Septembercirculaire: Veilig vergaderen €94.000Deze middelen worden verstrekt door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koningsrelaties (BZK). Er wordt een leernetwerk opgezet om veilig vergaderen te bevorderen en om risicovolle vergaderingen te voorkomen. Overijssel ontvangt een bedrag van €94.000. Wij stellen u voor om deze middel toe te voegen aan jaarschijf 2027 van prestatie 7.1.4.
7.1.5 Weerbare samenleving	Wij testen de effectiviteit en paraatheid van de crisisorganisatie en ontwikkelen die door aan de hand van de veranderende (geopolitieke) omstandigheden. Wij voeren een scan uit voor de vitale provinciale publieke diensten en infrastructuur en komen daar waar nodig met aanvullende voorstellen om die weerbaarder te maken. Wij onderzoeken of wij onze medeoverheden zoals de gemeenten en veiligheidsregio's kunnen ondersteunen in het weerbaar maken van de Overijsselse samenleving.	Oranje	We hebben later dan beoogd een kwartiermaker kunnen aantrekken om de uitvoering ter hand te nemen. We hebben de tests gericht op de effectiviteit en paraatheid van de crisisorganisatie ingepland en de gesprekken over het doorontwikkelen van de crisisorganisatie volgen daarop. We inventariseren momenteel de provinciale publieke diensten. Voor infrastructuur loopt een scan op digitale ondersteuning, daaruit naar voren komende voorstellen volgen in 2027. De gesprekken met de medeoverheden lopen. Samen met medeoverheden organiseren we daarnaast een congres met als doel met elkaar in kaart te brengen hoe we elkaar als overheden kunnen ondersteunen of aanvullen.	Oranje	Weerbaarheid Overijssel:De werkzaamheden hebben vertraging opgelopen wegens capaciteitstekort. Inmiddels is er een projectleider geworven en zijn de werkzaamheden gestart. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 7.1.5 een budget van € 1,6 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2026 naar 2027.

7.2.1 Jongeren en democratie	Wij verzorgen ongeveer 100 provinciespelen en 5 debat- en verkiezingsactiviteiten voor jongeren onder de vlag Overijssel doet mee! (ODM). Wij organiseren samen met ProDemos zo'n 300 gastlessen en activiteiten over democratie en rechtstaat op scholen in Overijssel en bij de Overijsselse gemeenten. Samen met Tienskip, drie projectdagen op het provinciehuis om jongeren te betrekken bij het democratisch proces. Wij onderhouden een netwerk op het thema burgerschap met Overijsselse basisscholen, MBO- en HBO-scholen (bijvoorbeeld Deltion, ROC Twente en Windesheim) en andere organisaties zoals het Memory Vrijheids Museum, onder meer door gezamenlijke lesprogramma's te ontwikkelen en speciale projectdagen te organiseren. Wij ondersteunen minimaal de helft van de gemeenten in Overijssel bij 'democratische activiteiten' en faciliteren en coördineren lokale activiteiten die voor alle gemeenten beschikbaar zijn, zoals de Democratiefabriek. Wij vernieuwen en innoveren indien nodig het activiteitenpalet van ODM, zodat we aan blijven sluiten bij de behoeften van jongeren. Wij bewaken en onderhouden actief de kwaliteit van onze activiteiten, waarbij we speciaal letten op inclusiviteit en samenwerking met interne en externe partijen.	Groen		Oranje	De incidentele budgetten voor de provinciale verkiezingen zijn toegekend in 2027. We maken dit jaar al kosten voor onder andere campagnevoering, waardoor we in 2026 een kleine overschrijding van het budget verwachten.
7.3.2 Wet open overheid	Wij voldoen aan de wettelijke eisen ten aanzien van actieve openbaarmaking. Deze stukken publiceren wij op een daarvoor centraal ingericht portaal. In 2026 gaat het om de tweede tranche o.a. vergaderstukken, adviezen, jaarplannen en WOO verzoeken. Wij handelen binnengekomen WOO verzoeken zo veel mogelijk af binnen de wettelijke termijn. Het aantal WOO verzoeken neemt nog steeds toe. Op basis van het aantal WOO verzoeken in 2024 en 2025 verwachten wij in 2026 130 verzoeken binnen te krijgen. Wij treden voor het einde van de termijn in overleg met de verzoeker over de prioritering indien een voldoende gespecificeerd verzoek niet binnen de wettelijke termijnen kan worden beslist. Voor verdere informatie rond de WOO verwijzen wij naar de Openbaarheidsparagraaf, zie onderdeel Paragrafen in de begroting.	Oranje	Actie 2De afhandeling van Woo-verzoeken blijft in 2026 onder druk door het aantal en de toenemende complexiteit van verzoeken. We lopen de achterstand uit 2025 geleidelijk in. Ondanks extra capaciteit lukt het ons nog niet om alle verzoeken binnen de wettelijke termijn af te handelen. Met aanvullende capaciteit en procesverbeteringen realiseren we een geleidelijke verbetering van de tijdigheid. Actie 3Bij vrijwel alle verzoeken die vanaf het derde kwartaal binnenkomen, starten we direct het gesprek met de verzoeker, samen met de inhoudelijk verantwoordelijke ambtenaren. Daarnaast zetten we in op regelmatiger tussentijds contact met de verzoeker tijdens de afhandeling.	Rood	Door het opschalen van ambtelijke capaciteit om WOO-verzoeken tijdig en correct af te handelen, worden de begrote kosten op deze prestatie met circa € 0,4 miljoen overschreden. Deze overschrijding vangen wij op binnen het resultaat bij de jaarrekening van kerntaak 7. Wij werken aan structurele oplossingen om de capaciteitsvraag te beheersen (zie de inhoudelijke toelichting). Mogelijk heeft dit budgettaire gevolgen. Hierover informeren wij u via de P&C-cyclus.

7.3.4 Bezwaar en beroep	Wij handelen bezwaarschriften en klachten vanuit een open houding en gericht op een goede communicatie, in een begrijpelijke taal. Indien nodig schakelen wij een mediator of onafhankelijke deskundigen in om te komen tot een duurzame oplossing. Wij benutten bezwaren, klachten en claims als leerpunten om het handelen van de provincie te verbeteren en adviseren intern over kansen voor verbeteringen. Wij streven ernaar om minstens 75% van de bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn af te handelen. Daarbij houden we rekening met wettelijke verdagingsmogelijkheden en opschorting van de termijn in overleg met belanghebbenden.	Oranje	Actie 3:De tijdige afhandeling van bezwaarschriften blijft in 2026 onder druk. Op basis van de huidige stand van zaken handelen we 60% binnen de wettelijke termijn af, tegenover onze norm van 75%. We verwachten deze norm in 2026 niet meer te behalen. Een belangrijke oorzaak is het omvangrijke en complexe Wind-dossier. Van de instroom in het eerste halfjaar van 2026 had 81% betrekking op dit dossier. Ook bij de start van 2026 bestond 54% van de werkvoorraad uit Wind-bezwaren. De behandeling hiervan is complex, onder meer door het grote aantal belanghebbenden, en vraagt veel juridische capaciteit, procesondersteuning en hoorzittingscapaciteit. Dit werkt door in de tijdige afhandeling van andere bezwaren. Ook andere complexe dossiers, waaronder het Stikstofdossier, beïnvloeden de tijdigheid. Daarnaast zien we over de verschillende onderwerpen een stijgende instroom van bezwaren, waardoor de tijdigheid verder onder druk staat. De onderlinge verhoudingen zijn daarbij vergelijkbaar met voorgaande jaren. Alleen bezwaren tegen Woo-besluiten laten met een stijging van circa 30% een afwijkend beeld zien. Het afgelopen jaar hebben we ingezet op uitbreiding van de capaciteit. Door personeelsverloop en verzuim heeft dit per saldo niet geleid tot een structurele uitbreiding, terwijl de instroom is toegenomen. We beoordelen daarom of de beschikbare capaciteit en inrichting van het proces nog aansluiten bij de ontwikkeling van de instroom, de complexiteit van de bezwaren en de beoogde nieuwe werkwijze. Tegelijkertijd verbeteren we onze voorbereiding op verwachte bezwaarstromen en uniformeren we onze werkwijze waar mogelijk. De ervaringen met het Wind-dossier gebruiken we om bij toekomstige grote aantallen samenhangende bezwaren eerder een passende aanpak te organiseren, waar mogelijk buiten het reguliere proces. Voor de komende periode voorzien we geen nieuwe bulkbezwaren. Juridische zorgvuldigheid blijft daarbij ons uitgangspunt. De verbeteringen in de werkwijze nemen we ook mee bij de inrichting van de toekomstige werkwijze met een externe adviescommissie.	Rood	Wij voorzien een beperkte overschrijding van circa € 20.000 op dit budget doordat we meer dwangsommen moeten uitkeren dan begroot. In hoeverre daadwerkelijk sprake zal zijn van een overschrijding hangt af van gerechtelijke uitspraken en is moeilijk voorspelbaar. Bij de jaarrekening kunnen wij u definitief melden of en in hoeverre er sprake is van een overschrijding op dit budget.